

DUHOVNI PASTIR

S sodelovanjem več duhovnikov

urejuje

ALOJZIJ STROJ.

XXVI. letnik. — 1. zvezek.

Obseg:

	Stran
Praznik obrezovanja Gospodovega (Novo leto). — 1. Kaj nam prinaša dete Jezus? (Iv. Baloh)	1
2. Pogled naprei. (Po Fabru — T)	5
Nedelja po Novem letu. — 1. Kaj nas uče Jezus, Marija in Jožef? (Iv. Baloh)	9
2. Kako kaznuje Bog sovražnike sv. Cerkve († Ant. Lombar)	12
Praznik sv. treh kraljev. — O trojnem daru. (P. J.)	15
Prva nedelja po sv. treh kraljih. — Domača hiša in cerkev. (Ferdinand Gregorec)	19
Druga nedelja p. sv. treh kraljih (Praznik imena Jezusovega.) — 1. Moč imena Jezusovega. († J. Benkovič.)	26
2. O krščanski družini. (P. J.)	31
Tretja nedelja po sv. treh kraljih. — Kafarnaumski stotnik naša predpoda pri sv. obhajilu. (T.)	35
Priložnostni govori. — Kaj je dekletu v sedanjih časih Marijina družba? (Anton Skubic)	40
Nagovor pri zlati poroki (Ivan Rotner)	45
Verniki so dolžni podpirati deška semenišča (Obenem govor za praznik sv. treh kraljev. K.)	49
Pogled na slovstvo	53
Priloga: Zbirka lepih zgledov, III. zvezek	81-96

V Ljubljani 1908.

Založba „Katoliške Bukvarne“.

Tisk „Katoliške Tiskarne“.

Postavno zavarovano.

Vsako ponarejanje kaznivo.

Edino pristen je

Thierry-jev balzam

z zeleno znamko „redovnica“.

Cena 12 majhnih ali 6 dvoinatih steklenic ali 1 velika specialna steklenica s patent, zamaškom K 5.— franko.

Thierry-jevo centifolijsko mazilo

proti vsem še tako starim ranam, vnetjem in ranitvam, abscesom in oteklina vseh vrst. — Cena: 2 lončka K 3.60 se pošlje le proti povzetju ali denar naprej. — Obe domači sredstvi sta povsod znani in slovita kot najboljši. Naročila se naslavljajo na:

Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogaški Slatni.

Brošura s tisoči originalnih pisem gratis in franko. V zalogi v skoro vseh večjih lekarnah.

Allein echter Balsam
aus der Schutzengl.-Apothek

A. Thierry in Pregrada
bei Raasdach-Saurau.

Leopold Tratnik pasar v Ljubljani

priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojnikom svojo veliko zalogo **cerkvenih posod** in **orodja**. — Slavnemu občinstvu pa električna **svetila** in druge kovinske izdelke, n. pr. **križe**, **sv. razpela** v raznih velikostih, **podobe** i. t. d.

Priporoča se za obila naročila.

Ne kupite nobene ure

dokler niste prejeli mojega velikega cenika:

nikelnaste Roskopf ure	gl.	1'50
srebrne	3.—	
z dvojnimi pokrovom	4.—	
s 3 srebr.	5.—	
plosk. jeklene ure	3'50	
prave Roskopf-patent.	3 50	

prave „Omega“	gl.	9'50
srebrne oklopne verižice	1.—	
14 karatne zlate ure	8'50	
14 karatne zlate verižice	10.—	
14 karatni zlati prstani	2.—	
stenske ure 70 cm	3'50	
z bitjem liki zvonu	5.—	
z godbo	6.—	
s kukavico	2'50	
kuhinjske ure	2'20	
budilke	1'20	
po noči sveteče	1'60	
z dvojnimi zvoncem	1'50	
budilke z bitjem in zvonenjem liku zvonu	2'50	

Triletno pisмено jamstvo, za neprimerno denar nazaj.

Razpošilja po povzetju

Maks Böhnel,

urar, zaprisožen sodni cenilec

Dunaj VI., Margaretenstr. 27.

(v lastni hiši.)

Zahtevajte moj cenik z 2000 slikami zastonj in poštne prosto.

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 8 K na leto.

XXV. letnik.

V Ljubljani, januar 1908.

I. zvezek.

Praznik obrezovanja Gospodovega. (Novo leto.)

1. Kaj nam prinaša dete Jezus?

„Ogenj sem prišel na zemljo prinesť
in kaj hočem drugega, kakor da se
vname.“ Luk. 12, 49.

Danes pozdravljamo prvi dan novega leta; izginilo je staro v neskončno večnost in neslo je naš račun seboj, da ga pokaže pred prestolom božjim. Danes pričnemo delati nov račun. Bog daj, da bi bil boljše pričet, kakor je bil prejšnji končan! Z novim letom naj se prične novo življenje, sploh ves človek naj se prenovi, na duhu in srcu!

Prvi kristjani so se posebno odlikovali po bratovski ljubezni. Pogani so rekli o njih: Glejte, kako se ljubijo med seboj! A dandanes je bridka resnica, da je tisto čustvo, ki izvira iz srca, namreč ljubezen, med ljudmi skoro izmrlo. Srca so tako ledena in mrzla, kot zima, kajti iz src so izgnali ljubezen ter jo posadili na svoj jezik. Bog je ljudem vedno ljubezen skazoval, in kaj so ti storili? Poslal jim je očake in preroke, mučili in pomorili so jih, poslal jim je svojega lastnega Sina — kaj so storili — križali so ga. Te dni nas pa sveta Cerkev zlasti vabi, naj obrnemo pogled v hlev betlehanski; tu nam kaže v nedolžnem detetu dokaz božjega usmiljenja in ljubezni, katere naš razum ne bo nikdar popolnoma razumel; tja pred betlehanski hlev smo povabljeni, da bi se naša srca vnela,

kajti če se srce v betlehemskelem hlevu, premišljujoč to nedolžno dete ne ogreje, potem je ves drug trud zastonj! Pojdimo torej v ta skrivnostni hlev, in o čem, vprašam, naj začnem v novem letu govoriti, ako ne o ljubezni, katera je nam vsem potrebna. Trojni plamen ljubezni je prineslo to dete na svet, namreč 1. bratovsko ljubezen do bližnjega, 2. ljubezen, ki se pokaže pri kesanju in 3. odkritosrčno ljubezen.

I. Sveto pismo pravi: „Kdor je našel pravega prijatelja, je našel zaklad!“ Toda taka ljubezen je na svetu redka. Takega prijatelja je imel David v Jonatanu, ki mu je bil vse. Sv. Pavel pravi, da kamorkoli se ozreš, vidiš stopinje ljubezni božje. Ker pa večini ta pogled ne zadostuje, ozrimo se še dalje, kakšna je ljubezen božja. On, ki se ni usmilil padlih angelov, ki so grešili, on se je usmilil ubogega človeka. On mu da svojega Sina, ki postane človek. Brezmejna je res ta ljubezen, zato je rekel Jezus sam: „Tako je Bog svet ljubil, da je dal svojega edinorojenega Sinu.“ Naj vam to kratko besedo „tako“ nekoliko razložim. Tako je Bog človeka ljubil, da je dal svojega Sina zanj v smrt. Tako je Bog človeka ljubil, da nam je dal že takrat svojega Sina, ko smo bili mi ljudje še nehvaležni, pregrešni. Tako je on svet ljubil, da je dal svojega ljubega Sina, četudi je naprej vedel, da ga bodo zaničevali, mučili in križali. Kaj, vprašam, naj primerjam s to ljubeznijo? Glejte tu pred vami leži dete v jaslicah! O kako se žari iz njega plamen ljubezni do bližnjega! „O novorojeni Zveličar,“ je zaklical sv. Avguštin, „si li v resnici nas bolj ljubil, kot samega sebe, ker si za nas človek postal, in za nas umrl — za nas svoje sovražnike!“ Taka je ljubezen njegova — in naša? Dete v jaslicah nam kliče: „Glejte, jaz vam dam nebeško kraljestvo, vi pa niti enega prostorčka v vaših srcih; jaz vas pridem odrešiti, in vi me iščete, da bi me že v jaslicah umorili. In kaj hočemo mi reči na to družega kakor: Res je tako! Poglejte, kristjan moli: Vsi dnevi mojega življenja so tvoji o Bog, „ne, nikdar ne“ — se oglase dnevene skrbi in nečimurnost, vsi dnevi tvojega življenja so naši, o človek. O Gospod, vse moje imetje je tvoje, praviš, toda, če izgubiš le košček svojega premoženja, tedaj ti je bolj žal, kakor pa če smrtno razžališ neskončno svetega Boga. Moje misli so tvoje, o Bog, pravi kristjan, „ne,“ pravi kaka oseba, „vse tvoje misli in tvoje življenje se obračajo na mene,

človeka.“ Srce in duša moja je tvoja, o Gospod, „ne,“ se oglasi zlato, „srce tvoje je moj tempel in duša je sedež nečistih strasti.“ Živ in mrtev sem tvoj o Gospod — „ne,“ se oglasi bolezen, „mrmraš zoper voljo božjo,“ — „ne“ — se oglasi smrt, „se me braniš z vsemi močmi.“ Glejte, taka je ljubezen človeška? Dete v jasliah pa kliče: „Tisti so moji, ki me tako ljubijo, kakor sem jih jaz ljubil.“ In glejte, to ljubezen nam je prineslo to dete na svet. O, da bi se mi vsi vneli ob tem plamenu!

II. Drugi plamen se glasi: ljubezen, ki se pokaže pri kesanju! Greh — to je bog sedanjega časa, kateremu premnogi služijo in pred njim poklekujejo. Greh se dopade svetu, kakor kaka izredna lepota; premnogi se šaliijo iz greha, zato je tako malo kesanja. Toda pogledjte greh, da vidite, kako ga Bog kaznuje. Pogledjte, kako je en sam greh pahnil celo trumo angelov iz nebeških višav v peklenko temino, pogledjte, kako je en sam greh spodil človeka iz raja, kako je poklical ogenj in žveplo nad Sodomo in Gomoro; ali se ne pokaže iz teh slučajev greh kot grozna hudobija, ki mora solzé kesanja izvabiti iz oči? Če pa to ne zadostuje, da bi greh sovražili, pojdimo k novorojenemu detetu v jasliah! Pogledjte, kako nebeški oče to dete že pri njegovem rojstvu kaznuje za naše grehe. Njegovi lastni sorodniki so ga spodili iz mesta, da ne more niti v gorki sobici položiti svojega nedolžnega telesca na postelj. Ostri vetrovi pretresajo to slabotno telo, tišči ga trda zibel, bode ga ostra slama, osem dni staro že pretaka kri pri svojem obrezovanju za naše grehe, preti mu že oster meč Herodov. O, tu še ni Pilata, ki bi ga obsodil na smrt, ne še krvoločnih vojakov, da bi ga bičali, in vendar že trpi, že joka to dete. O nesramni greh je tisti krvoločnež, ki stvarnika v jasliah trpinči in preganja; in mi greha ne bi sovražili, mi se ne bi učili od tega trpečega deteta skesane ljubezni?

Ko so ugrabili Rimljani Sabinskim možem njih žene in dekleta, tedaj se je vnela vojska in v to vojsko so nesle Sabinke svoje otroke, ter jih kazale možem, da so zmagali.

V duhu tudi jaz vzamem iz jasliah nedolžno dete, ter ga pokažen grešnikom, rekoč: Pogledjte, kako zaradi vaših grehov trpi; ali zamoreš to božje dete, ki se ti tako ljubko smehlja, mučiti in preganjati? Misli si, da ti trka na srce to nedolžno dete, rekoč: Odpri mi svoje srce, glej, nehvaležneži mi niso dali prostora, daj mi vsaj ti majhen prostorček v svojem srcu! Pogledj, slama, ki obdaja moje telo, to so tvoje slabe misli, solze, ki

močijo moje lice, to so tvoji nečisti pogledi, moje plenice, to je tvoja mehkužnost, oster veter, ki me mrazi, ležišče, ki me bode, to je tvoja ošabnost, tvoje strasti! O, odpri mi svoje srce, koliko časa naj še čakam pred tvojim srcem? Poglej, jaz trpim kazen za tvoje grehe in ti grešiš s smehom na ustih, jaz sem brez obleke v plenice zavito dete, ti se oblačiš v mehkužna oblačila, ti ležiš na mehkem ležišču, jaz na bodeči slami v jaslicah, ti se smeješ v nečistih pogovorih, ti preklinjaš najsvetejše reči; jaz pa zdihujem in jokam; o kje je tvoja ljubezen? Jaz močim zemljo s krvjo svoje ljubezni, ti pa obračaš od mene svoj hrbet! Predragi poslušavci, komu ne sega to očitjanje globoko v srce? Kdo se ne ogreje ob tem plamenu, ki plamti iz betlehemskega hleva?

III. Tretji plamen je plamen odkritosrčne ljubezni! Tukaj stavim neko vprašanje: Zakaj ni prišel Jezus na svet kot odrasel mož, kakor Adam, zakaj je hotel rojen biti kot majhno dete? Poglejte, otrok je podoba nedolžnosti, odkritosrčnosti. Brez čednosti ne bo prišel nikdo v nebesa. Zato je hotel kot dete priti na svet, da bi nas naučil te čednosti. Zato ne najdemo pri njegovem rojstvu hinavskih farizejev, ne zvitega Heroda, ampak preproste nedolžne pastirčke. „Pustite male k meni priti,“ tako kliče to dete iz jaslí. In kako vpliva ta zgled nedolžnega deteta na svet? Ali je svet poln odkritosrčne ljubezni? Sv. Gregorij je rekel o svojem času in to velja še dandanes: „Misli svojega srca z goljufivimi besedami prenarediti, resnico kot laž in laž kot resnico postaviti, med na ustih in sovraštvo v srcu nositi, to je modrost današnjega sveta!“ Naj kliče apostol cel dan, da je ta modrost v očeh božjega deteta neumnost, svet bode vendar tej modrosti zaupal! O kje bi se danes našel kak Eleazar, ki je rekel, da rajši umrje, kakor da bi pohujšal mladino, če bi jedel o prepovedanem času meso! Koliko bi jih lahko zaklicalo z Davidom: „Moje življenje je bolj varno med levi in medvedi, kakor med mojimi sorodniki!“ Kdor resnico govori, tega zasmehujejo, kdor pošteno dela, ta je goljufan; in taki ljudje se hočejo približati betlehemskega hlevu? S sv. Bernardom jim zakličem: „Če ne prinesete seboj pohlevnega, odkritega, ponižnega srca, kakršno ima to-le dete, ne boste prišli niti v betlehemski hlev, niti v nebeško kraljestvo!“ Kdor se torej čuti prizadetega, naj se ne bliža jaslicam. On se mora poprej na skali betlehemskega hleva odpovedati modrosti sveta, in iti po iskro ljubezni k nebeškemu detetu, da se mu vname plamen trajne ljubezni.

Morda si kdo misli, da je to dete ljubezni lahko ljubiti, toda kristjanom je to tako težko! O, če bi bilo to dete rojeno v zlati zibelki, v svilnatih plenica, v bliščeči dvorani, o tedaj bi vsi mogočnejši sveta hiteli k njemu. Toda tu je skalna votlina, polomljeni hlev, lesene jasl! O, če bi to dete pri svojem rojstvu sipalo zlato in denarje, tedaj bi bilo polno obiskovavcev; toda plenice so raztrgane, niti postelje ni, ampak slama in seno; če bi bila vesela družčina, godba in pojedine, o polno bi jih bilo, toda tu so le resne živali, ubogi pastirčki, reven tesar. Glejte, tako sprejema svet to nedolžno dete!

O ogenj svete ljubezni le gori in razširi se iz betlehemskega hleva po celem svetu, to je moje novoletno voščilo! Naj bi vsi kristjani spoznali, da so otroci enega Očeta, ki vse objemlje z enako ljubeznijo, naj bi vsi posnemali apostole, katerim je Gospod dal prelepo zapoved ljubezni, da bodo v tem vsi ljudje spoznali, da so učenci njegovi, če se bodo ljubili med seboj — potem bi zemlja postala — raj. Amen.

Iv. Baloh.

2. Pogled naprej.

Dopolnjenih je bilo osem dni.

Luk. 2, 21.

Gotovo je ta ali oni izmed vas slišal v pretekli noči glas zvona, ki je naznanjal polnoč, naznanjal enakomerno, a vendar slovesno in resno; minulo je zopet eno leto in začenja se novo leto. Oh, ko bi pač vsi kristjani poslušali ta klic ne toliko s telesnimi, temuč veliko bolj z dušnimi ušesi. Bronast jezik velikega zvona je govoril in nas spomnil na našo preteklost in na prihodnost. Že slavni poganski modrijan Pitagoras je skrivnostno govoril: „Na dvojni čas obrni posebno svoje oči, na jutro in na večer,“ t. j. pomisli, kaj si storil in kaj boš storil! Na to meri sveti Duh, ki govori po modrem Sirahu (41. 5.): „Pomisli na to, kaj je bilo pred teboj, in kaj bo za teboj prišlo, to je beseda Gopodova čez vse meso.“

K temu nas spodbuja tudi mesec januar, s katerim se novo leto začenja. Svoje ime ima od pogankega malika Jana, katerega so predstavljali z dvema obrazoma, češ, da je tako moder in pre-

viden, da gleda nazaj in naprej. Nekateri pravijo, da to velja tudi o Noetu, ki je gledal stari svet pred vesoljnim potopom in ponovljeni svet po potopu. — Ako se mi kam peljemo, ozremo se tudi od časa do časa nazaj, da si ogledamo svet, po katerem nas je pot peljala, in potem radovedno pogledujemo naprej, kaj vse bomo še videli. Spodobi se, da se koncem leta obrnemo nazaj v preteklo leto in življenje; danes pa, ko stojimo na pragu novega leta, uprimo svoje dušne oči v prihodnost, zlasti v to leto.

Da se zavarujemo pred hudim, katero bi nas utegnilo doleteti, pomislimo, kako moramo začeti novo leto, da ga bomo srečno nadaljevali in srečno končali. Štiri vprašanja si zastavimo in jim odgovorimo. 1. Kako dolgo bomo še potovali po tem svetu, 2. kam pravzaprav pelje naša pot; 3. ali nas ne zalezujejo sovražniki na potu, 4. kako bomo dosegli pristanišče smrti?

1. Popotnik, ki potuje po tujih daljnih krajih peš, ozre se večkrat nazaj, da vidi, koliko je prehodil. Marsikdaj pa tudi postoji, da si ogleda kraj in okolico, katero mu bo še treba prehoditi, da pride tje, kamor se je namenil. Pogleda, je li pot lepa ali grda, kamenita ali blatnasta, v breg ali po ravnem, ugiba, ali bi šel po kolovozni cesti ali po bližnici itd. Zraven pa zopet in zopet šteje ure, koliko časa bo še moral hoditi.

V peti Mozesovi knjigi (32. 49.) beremo, da je Bog Mozesu, ko je bil že blizu smrti, zapovedal, naj gre na goro Abarim, to je na goro prehodov, da bi od tam videl obljubljeno deželo, kamor so bili Izraelci namenjeni, in da potem umrje. — Kristjani to storimo tudi mi danes. Ko smo ravno prestopili iz enega leta v drugo in smo torej na prehodu, premišljujemo naš prehod iz sedanjega življenja v prihodnje: Kako dolgo bomo še hodili, kako bomo hodili, kakšno stanovanje bomo dosegli, kakšni tovariši nas tam čakajo.

To je storil kralj David. Premišljujoč konec svojega življenja je molil k Bogu (Ps. 38. 5.): „Naznani mi, o Gospod, moj konec in kakšno bo še število svojih dni, da zvem, kaj mi še manjka.“ In zraven dostavlja: „Storil si, da svoje dneve lahko preštejem,“ to je tako malo jih je, da jih lahko štejem. Sv. Hieronim pre-stavlja te besede: „Kratke si storil moje dneve.“ In kakor da bi psalmist še ne povedal dovolj, dostavlja (Ps. 38. 6.): „In moje

bitje ni nič pred teboj.“ S to mero meri tudi ti, kristjan, dneve svojega življenja. Kaj, če so tvoji dnevi že tako ozki kakor tvoja dlan, da ne presegajo več enega leta. Kaj potem? In vendar ne moreš reči, da je to nemogoče. Sv. Polikarpa so hoteli pregovoriti, da bi odpadel od krščanske vere. A on je rekel: „Šestinoosemdeset let že služim Bogu, kako bi mogel za ta kratek čas, kateri je še odločen na tem svetu, njemu nezvest postati.“

II. Ako premišljujemo prihodnost, moramo odgovoriti zlasti na vprašanje: Kam naj naravnamo čoln svojega življenja, ali sploh hodimo po pravi pot? Po preroku Jeremiju uči Gospod Bog (Jer. 31. 21.): „Naredi si stražo, postavi se v bridkost in naravnaj svoje srce na pravo pot!“ S tem hoče reči: „Ako hočeš svoje korake napeljati v zveličanje, preglej z vzvišenega stolpa v premišljevanju svoje življenje, kako daleč si se oddaljil od prave poti, in na kak način pravo pot spet lahko dosežeš; napolni svojo dušo z bridkostjo in kaznijo svoje telo, zakaj le pokora more grešnika pripeljati na pravo pot. Tako je storil David, ki pravi (Ps. 118. 59.): „Premišljeval sem svoja pota in obrnil sem svoje korake v tvoja pričevanja.“ Glede na te besede pravi sv. Ambrož: „Kristjan, če ti postaneš in ugibaš, katera je prava pot, ki pelje v mesto, kamor si namenjen; koliko bolj moraš s svojim duhom in srcem postati, ko greš proti nebesom, ker ne drži vsaka pot tje!“ Vsak človek mora ne samo celo svoje življenje gledati na namen, katerega si je postavil pri sv. krstu, in katerega je v življenju večkrat ponovil, temuč mora tudi pri vsakem posameznem opraviilu paziti, da sledi edinopravemu večnemu namenu. Povejte mi, kam prijadra mornar, ako čolna sam ne vodi in se vetrovom prepusti. In kakor mornarji ravnaajo svoje ladje po severni zvezdi, ki nikoli ne zaide, tako naj tudi vsak izmed nas stori. Naj se ne ozira na take stvari, ki preminejo kot čast, bogastvo, opazuje naj zvezde, ki zaidejo, skrbi naj za stvari, ki ne minejo: božja čast, božja volja itd. To je edino prava severna zvezda. K temu pa je potreben časih kompas, to je naša lastna vest, ki pove, ali se strinja naše življenje z božjo voljo ali s svetom.

III. Na našem potovanju moramo tudi vedno na to paziti, ali nas sovražniki na skrivnem ne zalezujejo? ali nam ne žugajo skrite skalne čeri v morju? Stari poganski pesniki so pripovedovali, da so v morju prebivale pevke Sirene, ki so jih mnogo zapeljale s svojim lepim petjem in jih zvalile v morje. Neki

mornar pa, da bi sebe in svoje tovariše zavaroval, dal je sebe privezati na jamboro, drugim tovarišem pa je z voskom ušesa zamašil. Kristjan, tudi ti boš slišal to leto marsikako petje Siren, ki te bo zapeljevalo v greh. Če pa si pameten, zamaši si že danes ušesa vsakemu takemu zapeljevanju in okleni se močno tiste jambore, ki stoji na ladji krščanske cerkve, okleni se sv. križa in v vseh izkušnjavah govori: „S Kristusom sem na križ pribit“ (Gal. 2. 19.), odkar sem se v sv. krstu njemu posvetil. — Slušati moramo tudi opomin sv. Petra, ki pravi: „Bodite modri in čuječi v molitvi!“ (3. Pet. 4. 3.) Zakaj Peter je iz lastne izkušnje vedel, da je on Učenika zatajil, ker ni slušal njegovega opomina (Luk. 22. 46.): „Čujte in molite, da ne padete v izkušnjo!“

IV. Še četrto vprašanje: Kako pa bomo mi prišli v pristanišče smrti? Kdor zna kaj veslati, ve, da če se kdo sam vozi v čolnu, mora sestiti na zadnji konec čolna, da ima torej celega pred seboj in ga prav ravna. Tako moramo tudi mi konec svojega življenja vedno pred očmi imeti. Tako je skrbel očajak Izak. 137 let star je poklical k sebi svojega sina in mu rekel: Ti veš, da sem se postaral, in da ne vem dneva svoje smrti! (1. Moz. 27. 2.) In vendar je živel potem še 43 let. On je torej ravno tisto učil, kar je učil že poganski modrijan Plato, da mora namreč naše življenje biti premišljevanje smrti. Tako je učil tudi sv. Anton, puščavnik, svoje učence. Nekdaj jih je skupaj sklical in jim rekel, naj vsakdo izmed njih vsak dan misli, da bo danes umrl, in da je to njegov zadnji dan; zvečer pa naj si misli, da zjutraj ne bo več vstal, zjutraj pa naj bo njih prva skrb, ali bom še zvečer živel. Tega se je držal tudi sv. Pavel, ki je pisal (1. Kor. 15. 21.): „Vsak dan umiram, bratje!“ Ta nauk sv. Antona povzdiguje sv. Hieronim in sveti Ambrož višje nego vso modrost modrijanov.

O kristjani, kako modri bi mi bili, ko bi posnemali te čolnarje in se danes prvi dan v letu vsedli na zadnji del čolna našega življenja, da bi celo leto pred očmi imeli in ga vodili tje, kamor smo namenjeni. Mi bi srečno umrli, ko bi mislili, da je to naše zadnje leto. Kako svet strah bi nas prešinil, kako bi se skrbno greha varovali, kako vestno in pridno bi skrbeli za svojo dušo! Kristjani, neki izrek se glasi: „Začetek, premišluj konec!“ Poglejmo tudi mi danes naprej, in že danes prvi dan v letu pomislimo, kaj nam je treba storili; da vsi enkrat srečno usidramo v pristanišče večnega miru! Amen.

Po Fabru. — T.

Nedelja po novem letu.

1. Kaj nas uče Jezus, Marija in Jožef.

Sv. Jožef je vstal in vzel dete in njegovo mater in je prišel na izraelsko zemljo. Mat. 2, 21.

Ob velikih praznikih se oblačijo ljudje v posebno lepa oblačila. O, da bi ne skrbeli samo za minljivo telo, katero bomo danes ali jutri izročili materi zemlji, o, da bi ne pozabili svoje neumrjoče duše, da bi tudi njo oblekli z novim oblačilom! Vselej, kadar krasimo svoje telo, spomnimo se apostolovih besedi: „Oblecite gospoda Jezusa Kristusa!“ To se pravi, bodimo polni njegovega duha, to je duha ponižnosti, ljubezni in vedne pokorščine nasproti sveti volji nebeškega Očeta! Kajti, če hočemo boljši postati v novem letu, potem se moramo dela poboljšanja resno poprijeti. O, da bi zlasti izgnali iz sebe lahkomišljenost glede svoje vesti, glede molitve, glede poslušanja božje besede; kajti tam, kjer ni spoštovanja pred Bogom in pred svetimi rečmi, tam ni veselja do čednosti, tam je ogenj božje ljubezni ugasnil. Da bi to lahkomišljenost izgnali iz svojih src, za to nam te dni predstavlja sveta Cerkev čudež božje ljubezni. Odgovoril vam bom danes na dvoje vprašanj, ki se nam stavijo, če premišljujemo današnji sveti evangelij: 1. Kaj se učimo od nebeškega deteta Jezusa? 2. Kaj od Marije in sv. Jožefa?

1. Naš Zveličar je prišel na svet kot ubogo dete, ker je hotel, da ne postane samo Odrešenik, ampak zgled vsem stanovom, vsake starosti, zlasti mladine. Tak zgled nam podaja današnji sveti evangelij. Pred kratkim smo našli to dete še v betlehenskem hlevu; danes, nam pripoveduje sveti evangelij, ga morate iskati že v daljni poganski deželi, v Egiptu. Zakaj tako? Trpljenje se je pričelo takoj z njegovim rojstvom in je trajalo do njegove smrti. Koliko je trpelo to dete Jezus že v nežni svoji mladosti! Pomislite: „Njegovo počivališče je hlev, njegova zibel jaslice.“ Komaj je staro par mesecev, že mu preti grozoviti Herod, da bi mu odvzel nedolžno kri, žene ga sredi noči daleč v tujo domovino. Koliko tolažbe za vas, vi očetje in matere, ki morate gledati, kako vam smrt pograbi ne samo otroke v nežni mladosti, ampak tudi kako morajo v mladeniški nedolžnosti že

piti iz keliha trpljenja! Vem, da to hudo vpliva na očetovsko ali materino srce; toda vi grešite, če ste brez tolažbe, in če mrmrate zoper božjo voljo ter pravite, zakaj mora tak nedolžen otrok toliko trpeti? Poglejte, vaši otroci niso bolj nedolžni, kakor je bilo dete Jezus, in kako veliko je bilo njegovo trpljenje! Ali ni morala Marija, ki je bila sama nedolžnost in svetost, obenem trpeti z Jezusom? Zakaj se torej hudujete, če morate nekaj kapljic piti iz keliha trpljenja, iz katerega je v obilni meri pila Marija! Velika zmošta je, če se misli, da je telesno in časno trpljenje samo kazen za greh; za dobre in nedolžne pa samo izkušnja, da bi se njih slava v nebesih povečala, njih krona tembolj svetila. Bog je v svoji neskončni modrosti sklenil, da se morejo nebesa pridobiti edino le s pomočjo križev in težav. Saj so morali angeli poizkusiti trdo izkušnjo, preden so postali večni služabniki Gospodovi. Kaj so pa tisti otroci zakrivili, katere je Herod iz naročij ljubečih mater iztrgal ter jih pomoril? „To so,“ pravi sveta Cerkev, „to so cvetovi mučenikov in devic, ki vedno sledijo jagnjetu v svoji nedolžnosti, ki se s palmami in kronami igrajo!“ Kdor torej toži radi trpljenja svojih otrok, ta jim nebeške slave ne privošči. Mesto, da bi tožili, si raje zapomnimo nauk: Če celo nedolžnost nebes brez trpljenja ne dobi, kako naj si pa mi, pravi grešniki, nebesa zaslužimo?

Trpljenje tega deteta Jezusa je pa tudi prelep zgled otrokom! O, vi otroci, če pomislite trpljenje tega deteta, koliko imate vzroka, Bogu se zahvaliti, da živite doma tako lepo v miru! Kako grdo je to, če mnogi nezadovoljno mrmrajo, če vedno tožijo, ako nimajo vsega v obilnosti. Vi hočete imeti vsega preveč, in dete Jezus trpi radi vas toliko preganjanja! Nehvaležni so taki otroci, ki ljubijo svoje starše samo radi tega, ker od njih kaj pričakujejo, in če so vse svoje življenje darovali za otroke, če so stari in slabi, „potem komaj čakajo, kdaj jih bo že grob požrl, mnogokrat pa še z lastnimi rokami pripomorejo k njihovi smrti! Mesto, da bi vračali njihovo ljubezen in skrb, jim pripravljate bolečine! Na vašo glavo se vsipa prokletstvo, kajti nikjer se pregovor tako gotovo ne izpolni kakor pri nehvaležnih otrokih: „S tisto mero, s katero vi merite svojim staršem, bodo vam merili tudi vaši otroci.“ Grozno bodo enkrat na smrtni postelji pekle tiste solze in bolečine, katere so staršem otroci izvabili, kajti: „Kdor tolče mater in očeta in jih preklinja, ta naj smrti umrje. Kdor očeta zapusti, ta je božji preklinjevalec, in kdor mater ra-

dovoljno razjezi, je od Gospoda preklet.“ O, da bi si vi otroci te izreke globoko vtisnili v srce!

II. Česa nas učita sv. Jožef in Marija? Te dve sveti duši sta nam v dokaz, da tudi pobožne in svete duše na svetu niso brez trpljenja! Kdo je bil bolj nedolžen, kakor je bila Marija? Kdo pravičnejši ko sv. Jožef? In vendar, kako trdo jih je Gospod obiskal! Tega gotovo nista pričakovala, da bosta morala v temni noči tako daleč potovati! V sredi temne noči, ko sta že počivala v sladkem spanju, pride božje povelje, da morata bežati. Torej naenkrat morata oditi, morata domovino in vse zapustiti, niti posloviti se ne moreta od svojih prijateljev in znancev. Po neznanih potih morata hoditi, po puščavi, kjer ni ljudi, ne živali, ne hrane. Iti morata v Egipt, v deželo, pred katero so ljudje trepetali, ker so tam njihovi očetje trpeli; tam morata živeti s tem božjim svetim detetom med maliki, in niti ne vedeti, koliko časa! — Kako trda izkušnja! Kako naj se pritožijo torej tisti, ki Boga v resnici ljubijo, pa niso storili nobenega smrtnega greha, če jih Bog s kakim trpljenjem obišče? Imenujte mi samo enega svetega moža iz starega ali novega zakona, ki ni bil trdo izkušan od Boga? Našli ne boste nobenega! Tu zna pa kdo reči: Če zadene trpljenje dobre in hudobne, zakaj ni potem vseeno, če sem pravičen ali hudoben? Toda, razloček je velik: hudobnim služi trpljenje za kazen in opomin k poboljšanju, dobrim in poštenim pa služi trpljenje v izkušnjo, da bi postali tembolj popolni, kakor pravi sv. pismo: „Kdor je pravičen, naj bo še pravičnejši, kdor je svet, naj bo še svetejši!“ Njim služi trpljenje v povečanje njih nebeške slave. Kdor se torej pritožuje radi svojega trpljenja, ta toži svojo lastno korist in ne ve, kaj govori. Pot na vsako goro je gotovo huda, zakaj bi pa pot v nebesa ne bila? Gotovo je čudno, dragi poslušavci, da se je naš Gospod na gori izpremenil, in da je bil na gori križan; v tem tiči globoka skrivnost, iz katere se imamo učiti, kakor pravi sv. Gregor, „da zamoremo k velikemu plačilu priti samo z velikimi težavami.“ Marija in sv. Jožef nista vedela, ko sta se vlegla k počitku, kaj jih čaka po noči; toda Bog jih je varoval, in jima tudi podelil pozneje miru in sreče v Nazaretu. Tako Bog tistim pomaga, ki vanj zaupajo. Če pripusti Bog pri enih vratih nesrečo in trpljenje, tedaj pošlje že pri drugih pomoči. On pošlje sedaj veselje, sedaj žalost, da človek v nesreči ne obupa, in da se v veselju ne prevzame, ampak ima vedno pred očmi, kar je od zgoraj.

Marija in sv. Jožef sta nam pa tudi prekrasen zgled pokorščine nasproti božjim naredbam. Nikdar ne beremo, da bi se sv. Jožef z Marijo branil iti na daljnjo pot, četudi se je te poti bal, četudi mu je bilo vse nerazumljivo. Ona dva nista šla šele ljudi vprašat, kako naj bi storila, ampak prepustila sta vse božji volji, in ta jima je storila najtežjo stvar prav lahko, najbridkejšo bolečino sladko.

Nimam besedi, kako nebeško veselje je tistih, ki se z zaupanjem obračajo do Boga! Kdor hoče to občutiti, ta mora izkusiti, kak dober je Gospod! „Vse je zaupal v Boga, in on je bil rešen.“ Abraham je veroval v Boga, in Bog ga je imenoval ... kaka čast ... svojega prijatelja! Zato je rekel sv. papež Gregor: „Če se je človek naučil vse, kar ga doleti, obrniti na božjo voljo, potem ne bo nobena nesreča tako močna, da bi ga vznemirila, on se bo tudi v največji nesreči potolažil, njega tudi smrt ne bo pretresla, kajti po njej bo pričakoval boljšega življenja.“ Taki ljudje, ki se ne dajo potolažiti, so podobni poganom, ki nimajo nobene vere v Boga! Kaj koristi taka jeza, mrmranje zoper Boga? Ali ni resnica, da je potem bolečina še hujša? Pomoč nam ne pride nikakor od nas samih, ampak od zgoraj! Tak otrok ni dober, ki uboga starše samo iz strahu pred njimi, tudi ta ne, ki šele opaža, zakaj in kdaj naj uboga. Pokorščina, to je ena najlepših čednosti. Dajmo nebesom prijetno vonjavo s pomočjo naše pokorščine, kajti, če se bomo pod božjo voljo ponižali, potem smemo upati, da bomo povišani. Amen.

Iv. Baloh.

2. Kako Bog kaznuje sovražnike svete Cerkve.

Zakaj pomrli so, kateri so detetu po življenju stregli. Mat. 2, 20.

Čudna so pota Gospodova! Grozoviti kralj Herod se je ustrašil novorojenega kralja Judov, pričel se je bati zase in svojo krono in sklenil je, da bo sveto dete — umoril. Toda angel Gospodov se prikaže Jožefu v spanju, rekoč: „Vstani ... ne poročem!“ In Jožef je vstal, vzel dete in njegovo mater in bežal v Egipt. Prekrižal je hudobne naklepe Herodove in rešil otroka — ali — kakor pripoveduje sveto pismo — slišalo se je veliko vpitje in jok v Rami, in Rahela je objokovala svoje otroke, ker jih ni več. To so bili nedolžni otroci, ki so prvi za Jezusa in namesto

Jezusa prelili svojo kri in prejeli tako krono mučeništva. Pa Herod ni dosegel svojega namena; zapustiti je moral svoj prestol drugim; umrl je. In zdaj se angel Gospodov drugič prikaže Jožefu v spanju in mu pravi: „Vstani, vzemi dete — — stregli!“ In Jožef je vstal, vzel dete in njegovo mater in prišel v deželo Izrael.

Tako je ponižal Bog sovražnike Jezusove ravno ob trenutku, ko so se mislili že veseliti svoje zmage.

Ta zgodovina prvega preganjanja v krščanski Cerkvi, ki je zadelo nje začetnika in ustanovitelja samega, je tudi zgodovina vseh drugih preganjanj, ki so nastala v teku časa zoper sveto Cerkev, ki so spočetka žugala vse uničiti, ob koncu pa vselej pokazala, da proti Kristusu in njegovi Cerkvi tudi peklena vrata nič ne premorejo. Naj so trpela tudi dolgo let, naj so pridobile krive vere še toliko zaveznikov, nazadnje se je le vselej reklo: „Pomrli so; ni jih več; božja pravica jih je doletela!“ „Pomrli so, ki so detetu po življenju stregli,“ to se vidi od Jezusovega rojstva do danes in to se kaže v zgodovini ne samo 1. pri posameznih ljudeh, maveč tudi 2. pri celih narodih in ljudstvih.

Premišlujmo torej to danes v čast novorojenemu Zveličarju!

1. Oni grozoviti Herod, ki je zapovedal pomoriti otroke dve leti in manj stare, je kmalu nato umrl za ostudno boleznijo. Kralj je bil; oblačil se je v tančico in stregel svojemu poželenju, nazadnje so ga pa črvi živega jedli in on, ki je imel prej vedno okoli sebe dovolj prijateljev, je umrl nazadnje zapuščen, ker ni mogel nihče ostati pri njem zavolju smradu in pretresljivega vpitja. — Njegov sin, Herod Antipas, ki je Jezusa zasramoval ob njegovem trpljenju, je izgubil vse očetovo premoženje in umrl nazadnje v revščini. — Pilat, ki je iz strahu obsodil Jezusa na smrt, je bil pregnan v Galijo, kjer se je v obupnosti nataknil na svoj meč. Judež, tisti nesrečni izdajavec svojega učenika in gospoda, se je obesil, padel na tla in počil je po sredi — kakor pripoveduje sveto pismo — in drobovje se je razsulo po tleh. — In kako žalostno so končevali svoje življenje rimski cesarji, one zveri v človeški podobi, ki so mislili krščansko vero z grozovitostjo zadušiti. Proti cesarju Neronu se je uprlo ljudstvo; moral je bežati, nazadnje se je skril za neko staro zidovje, in ko je videl, da so uporniki že blizu, si je v

strahu vrat prerezal; Domicijana je umorila njegova lastna žena, — drugi so bili ali pahnjeni s prestolov ali pa so jih vojaki pomorili.

Julijan, tisti odpadnik, ki je hotel v Jeruzalemu zopet tempelj sezidati, da bi tako dokazal, da Kristusovo prorokovanje ni resnično, kako je umrl ta? — Znano je, da je vprašal kristjane: „Kaj dela Galilejec, sin tesarjev — menil je namreč Jezusa Kristusa. „Galilejec,“ odgovore kristjani, „dela zdaj rakev za cesarja Julijana.“ In res; kmalu nato je moral cesar na vojsko proti Perzijanom; padel je zadet in zadnje njegove besede so bile: „Zmagal si, Galilejec!“

Tudi Arij, ki je raztrosil svojo krivo vero po Evropi, Aziji, Afriki, je umrl — grozne smrti. Pregnal je bil že pravo-vernega škofa iz Carigrada in sam je hotel zasedeti to mesto. Že so ga peljali v procesiji v mesto, kar ga obide neka slabost, iti mora iz vrste. Ker ga ni nazaj, gredo gledat in najdejo ga na nekem samotnem kraju ležečega na tleh in drobovje njegovo razsuto v prahu!

ln kaj vemo o drugih krivovercih? Deloma so umrli v revščini zapuščeni od ljudi; deloma so padli v roke človeški pravici in bili na smrt obsojeni; veliko jih je žalostno končalo v obupu, ker jih je preveč pekla vest in so gledali gorje, ki so ga raztrosili po svetu, nekateri pa so umrli v zaslepljenosti, in ko so dajali drugim svet, naj le ostanejo v svoji veri, sami niso bili deležni milosti, da bi se izpreobrnlili. Tako se pripoveduje o Filipu Melanhtonu, prijatelju Martina Lutra, da ga je vprašala nekoč njegova stara mati: „Filip, ali naj tudi jaz prestopim v novo vero!“ „Ljuba mati,“ pravi sin, „le ostanite pri stari veri: v naši novi se namreč lahko živi, in v vaši veri se lahko umira!“

Glejmo na smrtno posteljo Henrika VIII., angleškega kralja, ki je toliko svetih škofov, pobožnih duhovnikov, vnetih katoličanov dal pomoriti! — Divjal je kakor podivjana živina, znorel je in umrl v obupnosti. Tudi njegova hči Elizabeta, ki ni bila nič boljša od svojega očeta, je nazadnje podobno končala. Zmešalo se ji je in celo stene njene sobe niso bile varne pred njo! — ln če se ozremo za dobrih 100 let nazaj na Francosko, kjer so prekucuhi pomorili na stotine duhovnikov, na tisoče kristjanov, požgali brez števila cerkev in nazadnje na oltar postavili očitno vlačugo — vsem je odletela glava pod sekiro! — ln Napoleon, ki je imel dva papeža Pija VI. in VII. vjeta, je umrl v pregnanstvu

na samotnem, skalnatem otoku. Ali ni res: Kateri so detetu po življenju stregli, so pomrli, in sicer žalostno in nesrečno pomrli?

II. In kakor pri posameznih ljudeh, tako se kaže to pri celih narodih, celih ljudstvih. Predvsem pri Judih, ki so vrgli iz svoje srede maziljenca Gospodovega, svojega Odrešenika na križ pribili, njegove učence bičali, kamenjali in morili. Mislite le na enajstkrat 100.000 Judov, ki so v tesnem Jeruzalemu v kratkem času enajstih mesecev ali padli pod mečem, ali jih je pograbila kuga, podavila lakota. Mislite na grozno razdejanje Jeruzalema in tempeljna, ko ni ostal kamen na kamenu, in mislite na grozno prokletstvo, ker še dandanes žive Judje razkropljeni po vsem svetu. — In neverniki? Razpadlo je mogočno rimsko cesarstvo; sam Rim so več nego enkrat sovražniki napadli in rušili in to zato pravi sv. Janez, ker je že Rim pil kri prerokov in božjih svetnikov in se od te krvi upijanil. (Turki.) Tudi iz domače zgodovine bi se dalo povedati marsikaj: Kako so pomrli, ki sode-tetu po življenju stregli.

S kako svetim strahom nas morajo, predragi, te strašne božje sodbje napolniti. Dà, je in ostane resnica: Božji mlini meljejo počasi, a ne zgreše tudi zrna ne. Smo li tudi mi kdaj detetu stregli po življenju? Očitno? Bog ne daj. Skrivaj? O kolikrat! Prišel je v naše srce; umorili smo ga z grehom. Li za to ne bo nobene kazni? O, odprimo mu zopet svoje srce, ne upirajmo se dalje Kristusu in njegovi Cerkvi, zakaj kateri strežejo detetu po življenju, bodo umrli ne le po telesu, marveč tudi po duši. Pustimo naj živi Kristus med nami in mi bomo živeli v Kristusu in se kdaj z njim na večno veselili. Amen. † *Ant. Lombar.*

Praznik svetih treh kraljev.

O trojnem daru.

In so odprli svoje zaklade in mu darovali zlata, kadila in mire.

Mat. 2, 11.

Za zvezdo vodnico so prišli modri iz jutrove dežele, iskat novorojenega Zveličarja. Pot je bila dolga, trud velik, uspeh pa negotov; toda verni možje premagajo vse težave in Bog jim izpolni njihove hrepenenja: srečno najdejo novorojeno dete,

padejo predenj in ga molijo; darujejo mu zlata, kadila in mire in spoznajo s tem v novorojenem Zveličarju Boga, kralja in človeka. — Predragi! Kaj pa naj mi damo Zveličarju v dar? Saj je tudi zavoljo nas prišel na svet. Menda vendar ne bomo s praznimi rokami prišli pred njega! Ko so Jakopovi sinovi šli k egiptovskemu kralju, so vzeli najboljših pridelkov svoje dežele seboj, da mu jih poklonijo. Ko je kraljica Saba prišla v Jeruzalem k modremu kralju Salomonu, mu je podarila zlata, dišav in dragega kamenja.

Veliko več kakor egiptovski kralj in Salomon pa je dete, ki ga molimo v jasicah: Ono je Bog, neskončna modrost, ono je Kristus, naš Odrešenik. — Kar je Bog že v stari zavezi ukazal: „Ne prihajaj s praznimi rokami pred moje obličje,“ (2. Moz. 23. 15.) to velja tudi za nas, ako hočemo dostojno počastiti novorojenega kralja. Zlata, kadila in mire so prinesli trije modri v dar, posnemajmo jih, posezimo v zakladnico svojega srca in darujmo mu enaka darila; zlata, kadila in mire. Kako nam je to razumeti, vam hočem danes pojasniti.

1. Zlato so modri darovali Zveličarju, zlato mu darujmo tudi mi. Zlato je redka reč, si misli morebiti kdo izmed vas: s sv. Petrom bi lahko rekel kruljevemu pred tempeljevimi vrati: „Zlata in srebra nimam.“ (Ap. dej. 3. 6.)

Pa poslušajmo sv. Bonaventuro, ki pravi: Zlato pomeni ljubezen. In to je v resnici najboljši dar: „Ljubezen iz čistega srca, iz dobre vesti in iz nehlinjene vere.“ (1. Tim. 1. 5.) Zlato je najžlahtnejša kovina, ljubezen najžlahtnejša čednost, s katero izpolnujemo najimenitnejšo zapoved: „Ljubi Gospoda, svojega Boga...“ Zlato je najdragocenejša kovina; ljubezen najdragocenejši čednost pred Bogom, brez ljubezni je naša vera, so naše molitve, naša dobra dela le prazna lupina brez jedra. In ko bi mi vse zlato, kar ga je na svetu, znosili vkupaj in naredili iz njega monštrance, kelihe, svečnike, celo Cerkev iz zlata, pa le da bi si s tem pridobili hvalo in slavo sveta, ne pa da bi s tem kaj storili v čast božjo, vsa naša darežljivost bi bila pred Bogom brez vrednosti. In ko bi mi izvrševali vsa dušna in telesna dela usmiljenja, vse svoje premoženje razdelili ubogim, stregli vse žive dni bolnikom, molili in se postili brez konca in kraja, pa le da bi nas ljudje videli in občudovali, ne pa iz ljubezni do Boga in bližnjega, bi delali to vse zastonj in brez zasluženja pred Bogom.

Zlato se poizkuša v ognju, ljubezen pa v izkušnjah: človek, ki res ljubi Boga, mu je zvest v sreči in nesreči: v sreči ga hvali, ker se šteje nevrednim tolikih dobrot; v nesreči ga slavi, ker vidi božjo roko, ki ga hoče očistiti dušnih madežev.

Predragi, to zlato ljubezni podajmo danes svojemu kralju: Ljubimo ga v svojem srcu, ki je njegovo svetišče, in skrbimo, da ga ohranimo vedno čisto vsakega greha. Ljubimo Jezusa v svojem bližnjem; zakaj vsi smo njegovi bratje, tedaj tudi bratje med seboj; *vsi pa bodo spoznali, da smo njegovi učenci, ako se ljubimo med seboj*. Ljubimo ga posebno v revežih; zakaj on sam je zavoljo nas ubog postal in nam ukazal, naj imamo usmiljenje z revežem, ker njemu storimo, kar storimo ubogemu.

Ljubimo Jezusa zlasti v najsvetejšem zakramentu, s tem da ga ponižno častimo in pogostokrat prejmemo v svetem obhajilu. Zlato ljubezni darujmo Jezusu, ljubezni do Boga in bližnjega.

II. Kadila so prinesli modri Zveličarju v dar. Kadilo mu darujmo tudi mi. Kadilo pa pomeni po razlagi sv. Gregorija molitev. Bogu samemu se zažiga kadilo, Boga edinega smemo moliti. Zato pravi kralj David v svojih psalmih (140. 2.): „Daj, da pride moja molitev enaka kadilu pred tvoje obličje.“

Kakšna pa naj bo naša molitev, da se bo enaka kadilu dvigala proti nebu pred tron božji? V katekizmu smo se učili: Molitev mora biti: *P o b o ž n a*, to je, pri molitvi moramo vselej v Boga in v to misliti, kar govorimo; zakaj „Bog je duh, in kateri ga molijo, morajo ga v duhu in v resnici moliti.“ (Jan. 4. 24.)

Naša molitev naj je *s r č n a*, to je: v srcu moramo čutiti, kar z besedo izrekujemo; *r e s n i č n a*, sami si moramo v resnici prizadevati za to, česar Boga prosimo; *p o n i ž n a*, to je prepričani bodimo, da smo zlasti zavoljo svojih grehov pred Bogom vsi nevredni, in da nam Bog le iz samega usmiljenja skazuje dobroto: „Molitev ponižnega človeka oblake predere.“ (Sir. 35. 21.)

Moliti moramo tudi *s k e s a n o*, to je pravo žalost moramo imeti nad svojimi grehi in trdno skleniti, svoje življenje poboljšati. Zakaj očitni grešnik je trkal na prsi, rekoč: „Bog, bodi milostljiv meni grešniku!“ „In šel je opravičen domu, prevzetni farizej pa ne.“ (Luk. 18. 13. 14.)

Moliti moramo v Jezusovem imenu, to je: le v Jezusovo neskončno zasluženje moramo zaupati, ne pa v svoja lastna dobra dela. „Ako boste Očeta kaj prosili v mojem imenu, vam bo dal.“ (Jan. 16. 23.)

Naša molitev naj je stanovitna, to je: ne smemo jenjati moliti, četudi nismo precej uslišani. „Vse, karkoli prosite v molitvi, ako verujete, boste prejeli.“ (Mat. 21. 22.)

Molimo v d a n o v b o ž j o v o l j o, to je: Bogu moramo prepustiti, da nas po svoji previdnosti ali usliši, ali pa ne. „Moj Oče! ako je mogoče, naj gre od mene ta kelih; pa vendar ne, kakor jaz hočem, ampak kakor ti.“ (Mat. 26, 29.)

Molimo i z d o b r e g a n a m e n a, zato, da Boga častimo, ne pa, da bi nas ljudje hvalili. „Kadar molite, ne bodite, kakor hinavci, ki radi v shodnicah in na voglih potov stoje in molijo, da bi jih ljudje videli. Resnično, povem vam, prejeli so svoje plačilo. Ti pa, kadar moliš, pojdi v svoj hram, zapri duri in moli svojega Boga na skrivnem; in tvoj Oče, ki na skrivnem vidi, ti bo povrnil.“ (Mat. 6. 5. 6.)

Glejte, taka naj bo naša molitev, ako hočemo, da se bo dvigala proti nebu, kakor kadilo: molimo pobožno, srčno, v resnici, ponižno, skesano, v Jezusovem imenu, stanovitno, vdano v božjo voljo, potem se nam je nadejati uslišanja, potem bo naša molitev res lep, dragocen dar kadila pred Bogom.

III. M i r e so prinesli modri Jezusu v dar: mire mu darujmo tudi mi.

Mira je rastlina grenkega okusa, in ima tudi to lastnost, da varuje telo trohnohe. Mira nas tedaj spominja na grenkost trpljenja in smrti, ki jo je imel pokusiti Zveličar, da nas je rešil pogubljenja. Mire mu darujmo tudi mi, namreč s tem, da po besedah svetega Gregorija p r e m a g u j e m o s v o j a h u d a n a g n j e n j a. To je tisti dar mire, dar grenkosti za človeka. Težko se je zatajevati človeku, ali mora se premagovati, ako hoče rešiti svojo dušo večne smrti. Dar m i r e daruje kristjan, ki živi v sovraštvu, pa se iz ljubezni do Jezusa premaga, odpusti sovražniku in se spravi z njim.

Dar mire prinaša pred Zveličarja kristjan, ki je dosedaj živel v grešni priložnosti, pa je srčno raztrgal grešne vezi iz ljubezni do Boga. — Dar mire daje Jezusu človek, ki je vdan nepotrpežljivosti, ki je nezadovoljen s svojim stanom in nevoljen na njegove dolžnosti, ako iz ljubezni do Boga voljno prenaša svoje križe in težave.

Vsakemu izmed nas se vsak dan ponuja priložnost dar mire darovati Jezusu, s tem da si prizadevamo huda nagnjenja zatajevati, in dobra dela izvrševati; storimo to, tretji naš dar, dar mire bo dopadljiv Bogu.

Predragi! Sinovi Jakopovi so z darovi prišli v Egipt pred kralja. Tudi mi smo prišli pred kralja nebes in zemlje: ali pa smo prinesli seboj tudi darila? darila ljubezni, molitve, zatajevanja?

Vsi sinovi Jakopovi, od najstarejšega do najmlajšega so darovali darila. Darujmo tudi mi vsi nebeškemu kralju svoje darove: zato kličem: Pridite, vi možje in žene, vi mladeniči in dekleta, vi starčki in otroci, pridite, darujte novorojenemu kralju zlato ljubezni do Boga in bližnjega; darujte mu kadilo resničnega češčenja, prave, goreče molitve, darujte mu mire zatajevanja samega sebe, darujte mu vse, svojo dušo in telo, ker od njega smo vse prejeli, brez njega nismo nič, ž njim pa smo njegovi bratje in sestre, dediči njegovih zakladov, dediči nebes! Amen.

P. J.

Prva nedelja po sv. treh kraljih.

Domača hiša in cerkev.

Kaj, da ste me iskala? Nista li vedela, da moram biti v tem, kar je mojega Očeta? Luk. 2, 49.

Jezus Kristus, božji učitelj, je stopil iz nebes na zemljo. Stopil je v šolo med svoje človeške otroke. Začel je učiti, kakor mora učiti vsak učitelj, najprej s svojim lepim zgledom in potem s svojo modro besedo. Učil je pred stoletji, učil je stoletja in še uči in učil bo do konca časov; vse njegovo življenje in vedenje, ki nam je ohranjeno v svetih evangelijih, je nauk, vsaka misel, ki jo je razodel, je neskončna modrost in polna najlepših navodil za naše življenje. Vzemimo danes iz oddelka sv. evangelija, ki je odločen za branje današnje nedelje, le eno okolščino, to namreč, da mali Jezus pusti, da gredo starši sami domov, On pa ostane v templju, — takoj spoznamo, da nas hoče s tem poučiti, da moramo tudi mi radi biti in tudi dalje časa ostajati v hiši Gospodovi. Toda božjemu učitelju to še ni bilo dovolj, hotel je tudi z besedo dati ta nauk za vse čase in zato je hotel,

da sta ga Jožef in Marija iskala toliko časa, da sta ga našla v templju, pripustil je, da ga je njegova mati nagovorila: „Sin, zakaj si nama tako storil? Glej tvoj oče in jaz sva te z žalostjo iskala.“ Da pripustil je vse to, da je mogel odgovoriti na Marijine besede s pomenljivim, pouka polnim vprašanjem: „Kaj, da ste me iskala? Nista li vedela, da moram biti v tem, kar je mojega Očeta?“

Pomenljive in poukapolne, sem rekel, so te besede malega Jezusa, zato sem se tudi namenil jih danes natančneje razložiti in z ozirom na to, da ima vsak človek dva očeta, telesnega in nebeškega Očeta, vam bom govoril prvič, da moramo biti v hiši svojega telesnega očeta, v domači hiši, in drugič v hiši svojega nebeškega očeta, v cerkvi. Ti pa, o nebeški Učenik, neskončna Modrost, podeli mi milost, da te Tvoje besede sam prav umem in jih svojim poslušalcem modro razjasnim!

I. Mi si nismo sami izvoliti svojega očeta, ne svoje matere, ne svojih bratov, ne sester, ne svoje rojstne hiše, ne vasi, župnije in dežele, ampak Gospod Bog nam je izvolil očeta, izbral mater, brate in sestre, Gospod Bog je določil kraj na zemlji, kjer smo zagledali luč sveta. Gospod je tako uredil in storil je to iz ljubezni do tebe, storil, ker je vedel, da je za te tako najbolje. Saj Bog te je ljubil, od vekomaj, da ljubil bolj kot svojega edinorojenega Sina, ki sam pravi „Bog je svet tako ljubil, da je dal svojega edinorojenega Sinu,“ dal njega v trpljenje, da dosežeš ti večno veselje, dal njega v smrt, da prejmeš ti večno življenje. Kako naj bi ti torej ljubi Bog ne izbral prav, v svoji ljubezni ne izbral najboljši? In že tudi spoznanje, da je bila ta izbira najbolj srečna, to spoznanje je Stvarnik vлил v srce tvojega očeta, v materino in tvoje srce. Bili so časi, katerih se ti, ljubi otrok, seveda ne spominjaš, pač pa še dobro vedo tvoji dobri starši, ko si se oklepal svoje matere, ko si se stiskal v bojazni le k nji ali k očetu svojemu. Bili so časi, ko bi bila kraljica sama vsa v zlatu in cvetju stopila v vašo borno kočico in bi stopila k materi, razprostrla svoje bele roke in dejala: mali, pojdi k meni, ti bi odmajal in, ko bi te posili hotela vzeti, ti bi jel jokati in bi ne hotel iti. Sam grof naj bi stopil k tvojemu očetu, pa bi te ne bil izvabil iz njegovega naročja. Glej, že takrat kot malo, nezavedno, toda nedolžno dete si poznal svojo mater, si vedel za svojega očeta in se nisi dal na nikak način ločiti od njih. —

Igral si se zunaj hiše, skakljal si po vrtu in glej! — prišel je tuj človek v vas, zagledal si ga, preplašil si se, spustil si se v beg, kam? — v hišo, v domačo hišo, bežal si k materi, k očetu. Glej, kot malo dete si vedel, da varnost je le v domači hiši, da si brez skrbi le pri očetu in materi. Ali še veš to? Da takrat si bil nedolžen otrok božji in v tvojem srcu je bila še razločna pisava prsta božjega: „Spoštuj očeta in mater . . .“

Tako je bilo tebi vrojeno, tako ti je bilo dano v tvoje bitje od Stvarnika, da si bil rad v tem, kar je tvojega očeta. Tako bi moralo biti še nadalje, tako je volja božja. Ali je še tako? Ali je rastla s tvojimi leti tudi ljubezen do staršev, rastla ljubezen do domače hiše? Bojim se, da je bila ljubezen do očeta in matere toliko manjši, kolikor si bil ti večji, bojim se, da si bil, ko si nekoliko odrastel, rajši drugje kot doma. Ali nisi bil morda rajši pri sosedovih otrocih kot pri svojih starših? Ali je bilo to ljubo tvojim staršem? Ali te niso sto- in stokrat klicali dobra mati? In niti ozrl se nisi, kakor da jih ne čuješ. Kličejo te ona mati, ki so na tvoje klicanje že tolikokrat prihiteli po dnevi in po noči tebi na pomoč, tolikokrat radi tebe vstali iz postelje, tolikokrat priskočili iz kuhinje, pritekli z njive, ko si klicalo ti, nezmožno dete. Da mati so te slišali, zato, da jih zdaj, ko si odrastel, ti ne slišiš. Mati so ti storili vse, kar si želel, ti pa meniš zdaj, ko si star štirinajst let, ti pa mati ali oče nimajo več ukazovati, da si svoj gospod, da greš in ostaneš, kjer se ti poljubi. Stvarnik ti ni vstvaril takega srca, ti si ga pokvaril z leti in tebi kliče danes mali Jezus v templju: Otrok moj, ali ne veš, da moraš biti v tem, kar je tvojega očeta.

In ti odrasli mladenič in odrasla dekle, kako se pa yidva držita svojih staršev, domače hiše? Ali se vama ne zdi povsod prijaznejše kot doma? Morda sta vsak praznik in vsako nedeljo v veseli družbi, v gostilni, na plesu? Vsak večer vasujeta v sosednji hiši, v sosednji vasi? Mladenič, ali ne čakaš že težko, da odvečerjate, da odmolite rožni venec, da se čimpreje zaprejo duri domače hiše za teboj in ti izgineš v noč? O, mladenič! o dekle! tudi vama danes govori božji učenik v templju: Ali ne vesta, da morata biti v tem, kar je vajinega očeta?

Čudno je, pa tudi žalostno, da otrok, ko se toliko okrepi, da bi mogel svojim staršem vsaj nekoliko povračevati skrb in trud, ki so ga z njim imeli, ko je bil nezmožno dete, jim pa ravno napravlja novo skrb in povzroča žalost in bridkost. Pomisli

sin, pomisli hči, da oče, ki je skrbel zate od dne tvojega rojstva, da mati, ki čuje nad teboj noč in dan, ta dva te želita doma, te želita pri sebi, ti se pa tako malo meniš zanje. Ljudje, ki ti niso še nikdar nič dobrega storili, so ti ljubši kot starši, za Bogom največji dobrotniki tvoji.

Pomisli dalje, ako zbolíš, kar se lahko zgodi še danes, kam pojdeš? Morda k sosedu? Ali morda v gostilno? Ne. V domačo hišo se boš podal, k očetu in materi se boš zatekla. In ti bo morda hodil streč krčmar in krčmarica? Ali te bo hodil tolažiti in kratkočasit godec? Postiljat in rahljat ti posteljo tvoji tovariši in tovarišice? Boš videl, nikogar ne bo. Zopet ti bo skrbni oče preskrbel zdravnika in zdravila in dobra mati te bo odevala, ti bo kuhala in te pitala kot otroka, ako bo treba. In glej, ti nehvaležni otrok, ti imaš rad krčmarja in krčmarico, ljubiš tovariše in tovarišice, ti trosiš denar za godce, dobrega očeta in skarbečo mater pa preziraš in zaničuješ! O kolika nehvaležnost! Kako ljubiš in spoštuješ svoje starše? Kako se ti more kdaj dobro goditi na zemlji?

Morda pa zapuščáš celo doma nadložnega očeta, bolno mater in pohajaš po tujih hišah, po drugih družčinah? Ali bi ne bilo to žalostno, da ti še obresti od tega, kar so ti starši v tvoji mladosti takorekoč posodili, jim nečeš dajati, saj povrniti jim vsega ne moreš. Glej dneve in noči so te zibali, tebi jih ne bo treba zibati, toda vsaj spodobno ležišče jim pripravi. Pestovali so te cela tri leta, tebi jih ni treba, toda vsaj privzdigni jih kdaj in preloži z veseljem na njihovi bolniški postelji. Pitali so te leto dni, ali jim ti ne boš privolil za časa bolezni potrebnega priboljška. Čuli so pri tebi noč in dan, ali se ne spodobi tebi, da rad posediš ob njihovi postelji in jih ne puščáš samih in zapuščenih.

„Blagor doma, kdor ga ima,“ veli pregovor in blagor otrokom, ki se drže doma. Tudi Zveličar je bil do tridesetega leta doma, in ni bilo nič slišati o njem; tako je najboljša ona mladina, ki je rada pri domu in ni nič slišati o nji, ki ne gre nikamor brez vednosti, brez povelja svojega očeta, svoje matere, in ki po opravljenem naročilu gre takoj k staršem.

Blagor vam torej, otroci, ki ste radi pri svojih starših, radi v domači hiši, — po volji Jezusovi ravname; drugi pa si danes vtisnite v spomin besede modrega Učenika nebeškega, vam namreč so govorjene: „Ali nista vedela, da moram biti v tem, kar je mojega Očeta.“

II. Važno je zate, da si rad pri svojih starših, da rad bivaš v domači hiši, važno za tvoje časno blagostanje in za večno srečo, saj Bog sam govori: „Spoštuj očeta in mater, da boš dolgo živel in ti bo dobro na zemlji.“ Ako je že bivanje v domači hiši, pri svojih starših, važno za naše blagostanje, koliko važnejše je šele bivanje v hiši Gospodovi, v cerkvi božji, za našo srečo, časno in večno. Že v stari zavezi obeta Bog mnogo dobrega tistim, ki ga bodo prosili v njegovem svetišču. „Ničesar jim ne bo manjkalo,“ pravi Gospod, „ob novini bodo staro proč metali, v vsaki potrebi jim bom v pomoč, varni pred sovražniki bodo v miru živeli, z eno besedo: moje oko in moje srce bo tam“ (v svetišču), pravi Gospod. Torej skrb božja za nas in ljubezen njegova do nas je v Gospodovih svetiščih.

Koliko zanesljivejše nas bode pa Bog varoval hudega in delil nam dobrote v novi zavezi v svojih hišah, v cerkvah, kjer Sin božji sam prebiva pod podobama kruha in vina in nam neprenehoma kliče: „Pridite k meni vsi, ki ste trudni in obteženi in jaz vas bom poživil,“ in dalje: „Ne bom vas zapustil, sirot, ostanem pri vas do konca sveta.“

Pri takih obljubah Gospodovih bi si mislili, da se bo vedno trlo ljudi v cerkvah, posebno, ker je vedno slišati tožbe, da je hudo na svetu, in glejte, mnogo jih je, katerim veljajo besede Jezusove: „Ali nista vedela, da moram biti v tem, kar je mojega Očeta?“ Dobe se, ki ne hodijo v cerkev, drugim je dovolj najmanjši zadržek, da ostanejo doma, zopet se dobe, ki gredo sicer, toda samo do cerkve, pa se ustavijo zunaj ali gredo v gostilno mesto k službi božji. Zopet drugi se pa vedejo v cerkvi tako, da bi bilo bolje, da bi bili ostali doma.

In vendar v prvi mladosti ni bilo tako. Kakor ljubezen do domače hiše, tako nam je Bog položil v srce tudi veselje do cerkve, do hiše našega nebeškega Očeta. Kako sili že mal otrok s starši v cerkev, kako vedno vprašuje, čez koliko časa bo Velika noč, kako prosi nove obleke, da pojde molit Jezusa v božjem grobu. Kako gre rad otrok v cerkvi blizu k velikemu oltarju, kako sklepa ročice, kako gleda na oltar, opazuje mašnika, kako ga pazno posluša in morda je vedel kot sedemletni otrok povedati več pridige kot danes dvajsetletni mladenič ali dekle. Tako je bilo, ljubi moj, v tvojih mladih letih. Ali se nisi pa potem vedno bolj in bolj odmikal od oltarja, da nisi nazadnje ostal za durmi ali v kakem kotu ali še celo pred vratmi in morda

celo zdaj že kar v krčmi obhajaš svojo nedeljsko ali prazniško službo božjo. Moj Bog, kam si zašel! Oh, ti ne veš, da moraš biti v tem, kar je tvojega nebeškega Očeta!

In ti, ki še prihajaš v hišo božjo, glej, da se vedeš kakor poslušen otrok v očetovi hiši. Nerodnost, pogovarjanje, smeh poredno nagajanje se ne spodobi pred obličjem Gospodovim. Le pomisli, komu si podoben, ako se tako nerodno obnašaš pri službi božji. Na oltarju se ponavlja najsvetejša daritev Jezusova na križu in ti se posmehuješ. Ali veš, kdo se je posmehoval na gori Kalvariji? Glej, sovražniki Jezusovi! Tak sovražnik Jezusov si ti! Jezus se daruje na oltarju, ti se ne meniš zanj, ti ga zaničuješ. Veš, kdo ga je zaničeval na križu? Razbojnika. In tak razbojnik si ti. Saj je Jezus tudi sam rekel, da si razbojnik. On je govoril onim, ki so se grdo vedli v templju, ostre besede, rekoč: „Hiša mojega Očeta je hiša molitve, vi ste jo pa naredili jamo razbojnikov.“

Onim pa, ki ne marajo za službo božjo, ostajajo brez vzroka doma ali se med sv. mašo drugje mude, povem pa to-le zgodbo, ki se je pred nekaj leti dogodila v neki župniji pri Kamniku.

Živela je mala družinica, oče in mati z edinim sinom. Posebnega dobrega in tudi prav hudega ni bilo slišati o njih, vendar so pa v svoji vnemarnosti prišli tako daleč, da so se sosedje začeli pogovarjati, kam neki hodijo ti ljudje k maši? V domači cerkvi nismo videli nobenega, v mestu nobenega, da bi kam drugam šel, tudi nobenega. Tako je šlo par let, tedaj pa se oglasi smrt v oni družini. Prvega je pobrala sina. Pa kako? Nekega dopoldneva meseca septembra ga dobe na travniku ob kopici otave mrtvega. Bil je zvečer v krčmi, kjer je nekoliko pil; po potu domu mu postane slabo in na travniku umrje — brez duhovnika. Potem se loti bolezen očeta. Bolehal je in bolehal, na smrt menda ni mislil, pritisnilo ga je huje, hiteli so po duhovnika, toda preden je duhovnik dospel, je bil mož že — trd. Mati je še nekaj časa živela svoje življenje, vedno bolj in bolj se ji je mračil duh in naposled tudi ni pri spoznanju sklenila svojega življenja.

Glejte, življenje brez duhovnika, — smrt brez duhovnika; življenje brez Jezusa, — smrt brez Jezusa, kakor pravi pregovor: kakršna tvoja nedelja, taka tvoja smrt. In danes ni sledu po oni družini, niti hiša, v kateri so živeli, ne stoji več. Pač žalostno znamenje zavrženja onih, ki ne poznajo hiše Gospodove.

Ti pa, ki ostajaš med službo božjo zunaj cerkve v malovredni družbi, ti pomisli danes to-le: Prišel bo dan, prišla bo ura, gotovo bo prišla, ko bodo črni možje prinesli tvoje mrtvo

truplo v mrtvaški krsti semkaj pred cerkvena vrata. Ali naj takrat store, kar ti zdaj delaš? Ali naj te takrat med sv. mašo, ki se bo zate darovala, занesejo tje za cerkev, ali morda celo v krčmo? Glej, tako delaš ti zdaj med sv. mašo, ki se tudi zate daruje. Ali naj pridejo takrat mašnik po tebe in te spremijo v cerkev? Sedaj te opimnjajo, da pojdi v cerkev, pa ne maraš, ali naj te tudi takrat puste zunaj? Ali naj postavijo tvojo mrtvaško krsto v kak kot, za durmi, tje, kjer si zdaj najrajši? Glej, v sredo cerkve te bodo postavili, proti oltarju te bodo obrnili in tam boš z lepo sklenjenimi rokami nepremično obrnjen k oltarju poslednjikraj pri sv. maši. Oh, glej, da bodeš tudi zdaj tako mirno v cerkvi pri službi božji kot tedaj! S tem si bodeš zaslužili, da bo tedaj kakor telo obrnjeno v sv. Rešnje Telo, tako tvoja duša v nebesih vprta v svojega Zveličanja. Še nekaj pomisli. Glej, zdaj si tako nerad med pametnimi, modrimi možmi, tako nerada v cerkvi med pobožnimi dekleti in ženami. Kam naj te pa pokopljejo? Ali se boš branil med one, ki so pobožno in sveto umrli? Glej, kamor si želiš po smrti, v ono družbo zahajaj zdaj, potem bo tvoji duši res koristila ona molitev duhovnikova, ki se opravi, ko se zasuje truplo, in se glasi: „Naj ga tamkaj pridruži tvoja usmilenost angelskim zborom, kakor ga je tukaj družila prava vera družbi vernikov. Po Kristusu Gospodu našem.“

Ko bi prišel jaz prvič v kako hišo in bi nikogar ne poznal v nji, pa bi precej spoznal po vedenju otrok do svojih staršev, ali so sploh dobri ali hudobni otroci, in ako stopim v kaki cerkvi prvič na prižnico ali sicer prvič opazujem ljudi, kako se obnašajo v hiši božji, vidim kje se v cerkvi ustavljajo, takoj spoznam njihovo duševno življenje. Ako more že zmotljiv človek presoditi ljudi, njih dobroto ali zlobnost, po njihovem vedenju v domači hiši ali v cerkvi, kako nas šele po tem presoja vsevedni Bog. Zatorej, predragi moji, vzemimo si danes vsi k srcu besede Jezusove, da moramo biti v hiši svojega Očeta, in bodimo radi v svoji domači hiši, hitimo in mudimo se radi v hiši svojega nebeškega Očeta tu na zemlji, da nam bo po naši smrti odprl še drugo svojo hišo, hišo večnega veselja, sveta nebesa. Amen.

Ferd. Gregorec.

Druga nedelja po svetih treh kraljih. (Praznik imena Jezusovega.)

1. Moč Jezusovega imena.

Bog ga je povišal in mu dal ime,
ki je čez vsa imena, da se v imenu
Jezusovem priklanjajo kolena vseh, ki
so v nebesih, na zemlji in pod zemljo.
Fil. 2. 9. 10.

S temi besedami začenja danes, v god imena Jezusovega, sveta Cerkev daritev svete maše. Ž njimi hoče pokazati nam veličastvo in moč tega imena ter nas napolniti s častjo do njega. Ta praznik presvetega Jezusovega imena je postavila sv. Cerkev deloma zaradi tistega, ki to ime nosi, zaradi Zveličarja samega, deloma pa tudi zaradi vernikov, katerim je to ime sveto. Ime Jezus pomeni Zveličar ali Odrešenik. To ime nas spominja na delo našega odrešenja, katero je dovršil Sin božji, za katero ga moramo hvaliti in moliti. Današnji praznik je torej zato postavljen, da oživi in potrdi v krščanskih srcih vero v Jezusa, ki je naš Gospod in Zveličar, ter da poživi upanje vanj in vžge srčno ljubezen do njega. To presveto in presladko ime nam priča, da edina rešitev, edina pomoč za vsakega človeka posebej in za vse vkupe je Jezus, katerega moramo iskati v vseh dušnih in telesnih težavah in nevarnostih, katerega nikoli ne smemo zapustiti, temuč vedno vanj upati in se mu izročevati, ker res je, da nikjer drugje ni rešitve, nego v imenu Jezusovem. Da je to resnica, in da poživim v vaših srcih vero, upanje in ljubezen do Jezusovega presladkega imena, pokazal vam bom v današnjem govoru, kako se moč presvetega imena Jezusovega kaže v življenju vsakega človeka, pravičnega in grešnika.

Kakor je Bog že v starem zakonu izpremenil ali dal nova imena onim možem, ki so bili velikega pomena v zgodovini kraljestva božjega na zemlji, n. pr. Adamu, Abrahamu, Jakobu, katerega je imenoval Izrael, Janezu Krstniku, pozneje sv. Petru, tako je Bog sam svojemu edinorojenemu Sinu kot človeku določil posebno ime. „Imenuj njegovo ime Jezus,“ je rekel Bog po angelu Gabrielu Mariji Devici, njegovi materi, in redniku sv. Jožefu.

(Luk. 1. 31. Mat. 1. 21.) O moči tega imena pa je rekel angel Mariji: „Ta bo velik in Sin najvišjega imenovan; Gospod Bog mu bo dal sedež Davida, njegovega Očeta, in on bo vladal v hiši Jakobovi vekomaj in kraljestva njegovega ne bo konca.“ (Luk. 1. 32.) — Toda, čeprav je velika ta moč, vendarle ni taka, ki se kaže le v ostrosti in kazni, ki napolnjuje človeka s strahom in grozo; ne, ta moč je moč milosti, ljubezni in usmiljenja božjega. „Ta bo rešil svoje ljudstvo njegovih grehov,“ rekel je angel (Mat. 1. 21.) sv. Jožefu, zato naj ima Dete ime Jezus, to je Zveličar ali Odrešenik.

V ljubezni, usmiljenju in prijaznosti je kazal Zveličar to svojo božjo in kraljevo moč v vsem svojem življenju. O tem nam pričajo neštevilni bolniki, katere je ozdravil, obsedeni, katere je rešil hudobnega duha, lačni, katere je nasitil, mrtvi, katere je v življenje obudil, grešniki, katerim je odpustil. „Jezus, Sin Davidov, usmili se me!“ ta klic, izgovorjen s trdno vero in zaupanjem, je bil zadosti, da je človek izkusil njegovo ljubezen in usmiljenje. Kaj je bilo zapisano na vrhu svetega križa, na katerem Jezus umrl? „Jezus Nazarenski, kralj Judov.“ Ta napis bi moral biti v nekak posmeh in zaničevanje; a v resnici je bilo to najprimernejše znamenje o moči Jezusove ljubezni, ki je šel za izraelsko ljudstvo in sploh za vse ljudi v smrt, in s tem zmagal smrt samo in greh in pekel in nam zaslužil večno zveličanje.

Toda moč presvetega imena Jezusovega tudi s smrtjo ni bila končana, zakaj „kraljestva njegovega ne bo konca.“ Zato je govoril Zveličar pri svojem vnebohodu apostolom: „Sledili pa bodo onim, ki bodo verovali vašim pridigam, ti čudeži: „V mojem imenu bodo izganjali hudobne duhove, nove jezike govorili, kače prijemali, in ako kaj strupnega pijo, ne bo jim škodovalo; na bolnike bodo roke pokladali in bodo ozdraveli.“ (Mark. 16. 17. 18.) Kako lepo se je vresničilo to prerokovanje že nekaj dni pozneje, ko je bilo izgovorjeno! Peter in Janez sta šla skupaj v tempelj molit. Pri vratih tempeljna je sedel hrom mož in prosil miloščine. Njemu pravi Peter: „Zlata in srebra nimam; a kar imam, to ti dam. V imenu Jezusa Kristusa Nazarenskega vstani in hodi!“ In ga je prijel za roko in vzdignil in naenkrat so bile njegove noge zdrave. Vstal je in hodil. Ko se je ljudstvo vse začudeno nad tem čudežem jelo zbirati skupaj, je rekel Peter ozdravelemu, da ga „nista ozdravila z lastno močjo, temuč po veri v Jezusa križanega in od smrti vstalega je tega, ki tu stoji,

okrepilo njegovo ime." Zaradi tega čudeža jih je verovalo pet tisoč. Veliki duhovni in starejšine pa so zaradi tega Petra in Janeza zaprli in jima prepovedali še nadalje oznanovati to ime. Peter pa jim je rekel: „Po imenu Gospoda našega Jezusa Kristusa Nazarenskega, katerega ste križali, katerega je Bog obudil od mrtvih, po tem stoji ta zdrav pred vami. In v nikomer drugem ni zveličanja, zakaj nobeno drugo ime pod nebom ni dano ljudem, po katerem bi se mogli zveličati.“ (Act. ap. cap. 3. 4.)

Apostolsko dejanje našteva še več takih zgledov moči imena Jezusovega. Veliki in očividni so bili ti čudeži, a veliki so bili tudi čudeži, ki so se vršili v človeških dušah. Kar razdivjan same togote je šel Savel s pismi velikega duhovna v Damask, da bi tam preganjal kristjane. Med potjo pa ga naenkrat obsije nebeška svetloba, pade na zemljo in čuje glas, ki mu pravi: „Savel, Savel, zakaj me preganjaš?“ On je vprašal: „Gospod, kdo si?“ In Gospod je odgovoril: „Jaz sem Jezus, katerega ti preganjaš. Težko ti bo zelu se ustavljati.“ In Savel je govoril trepetaje: „Gospod, kaj hočeš, da naj storim?“ In iz Savla, ki je tako strastno preganjal sveto Cerkev, je postal svetovni apostol narodov sv. Pavel. (Act. ap. cap. 9.)

Koliko tolažbo v trpljenju vliva v človeško srce ime Jezus, popisuje nam apostolov dejanje, priča nam zgodovina. Sv. Štefan je pogledal kvišku in videl nebesa odprta in Jezusa na desnici Boga Očeta. Z veseljem je molil za svoje morivce, z veseljem umrl z besedami na jeziku: „Gospod Jezus, sprejmi mojo dušo!“ (Act. 7.) Ko so bili apostoli pred velikim zborom bičani, „šli so veseli izpred obličja zborovega, ker so bili vredni zaradi Jezusovega imena sramoto trpeti. Ako pa to presvete ime v življenju deli pomoč in tolažbo, deli jo predvsem v smrtni uri; zakaj v nikomur drugem ni zveličanja. (Act. 4. 12.) Vsak pa, ki kliče Jezusovo ime, bo zveličan.“ (Rim. 10. 13.)

Kar pripoveduje tukaj sveto pismo o moči usmiljenja in ljubezni imena Jezusovega, to se je kazalo kot resnica skozi vsa stoletja. V tem imenu so sveti mučenci dobili moč, da so mogli premagati vse strašne bolečine in smrt. Iz tega presvetega imena so zajemale vse svete device moč, da so se ohranile stanovitne v svoji čednosti, sveti cerkveni očetje so tu zajemali svojo učenost, sveti spoznavavci pa hrano njih popolnega življenja. Zato vsi sveti možje v svojih spisih tako lepo poveljujejo Jezusovo ime in v svojem življenju so pokazali, kako

moč ima v resnici. Kar pa pravi sv. Tomaž Akv. o tem presvetem imenu, to mi vsi še danes izkušamo, verujemo in upamo. On pravi: „To ime opravičuje grešnike, razveseljuje pravične, podpira izkušane.“

Torej Jezusovo presv. ime najprej opravičuje grešnike. Grešnik, ako je tvoja duša obložena z greh, ako se bojiš in trepetiš vselej, kadarkoli se spomniš na večnega Sodnika, in se ti vriva pekoča misel: „Kaj bo z menoj enkrat?“ — ako te bližnja smrt hoče spraviti skoro v obupnost, kje boš iskal, kje iščeš v teh bridkih trenutkih pomoči in tolažbe, milosti in odpusčenja? Oh, kje drugje, kakor v presvetem, presladkem in premilem imenu Jezusovem? Ako le še ena iskrice vere tli v tvojem srcu in se ti vzbudi kaka pobožna sveta misel, in ako iščeš potem pomoči in dušne podpore, oh, kam se oziraš, ako ne v Jezusa, v križanega Zveličarja. Njegovo ime postane kakor olje, ki hladi in zdravi dušne bolesi, postane kakor luč, ki sveti v temi, ki vzbuja upanje in tolažbo, postane zdravilo, ki odvzame vsako bojazen, ki zboljša dušno stanje grešnikovo. Kako lepo in ganljivo nam popisuje neka pesem vzdihe grešnikove, ki je izgubil milega Zveličarja: „Kje je Jezus, moje želje, kam moj ženin zginil je? Kdo me k ljubemu popelje, kje ga našlo bo srce? Ptičke, dajte mi perute, da gôr k njemu poletim; ribce, dajte mi plavute, naglo k njemu da zdrčim! . . . Bleda luna, tiha, mila, prosim te, vsaj ti povej, če si ga kje zasledila, al' se vrnil bo skorej!“ — Da, res vsaka duša čuti toliko praznoto in puščobo, ako je izgubila Jezusa, da prej nima pokoja, dokler ga ne najde. Ako pa že v življenju tako zelo potrebujemo Jezusa, oh, koliko bolj ga bomo potrebovali v bridki uri naše smrti. Ko jezik že več ne bo mogel govoriti, šepetale bodo še vedno naše ustnice sladko ime „Jezus“, in ko tudi ustnice omagajo, klicalo bo naše srce do zadnjega utripa: „Jezus, Jezus, Sin Davidov, usmili se me!“ Oh, res človek šele v smrtni uri prav okusi in čuti moč in sladkost imena Jezusovega. Saj ste že videli, kako duhovnik potem, ko je mazilil bolnika s svetim oljem, moli nad njim in čestokrat s križem v roki nad njim križ naredi, rekoč: „Gospod naš Jezus Kristus bodi pri tebi, da te brani, bodi v tebi, da te ozdravi, bodi okoli tebe, da te ohrani, bodi pred teboj, da te popelje, bodi za teboj, da te ohrabruje, bodi nad teboj, da te povsod osrčuje in blagoslavlja!“ Torej Jezusa si vsak želi za spremljevalca v daljno neznano večnost.

„Jezusovo ime razveseljuje pravične.“ Odkod prihaja vsa čednost, vse zasluženje opravičene duše? Ime Jezusovo je zbrisalo vsak greh, jo je posvetilo. Le to, kar stori duša v imenu Jezusovem, ima veljavo pred Bogom in sme pričakovati za to plačilo. Ime Jezusovo pomnožuje pravičnim milost, pelje jih od čednosti do čednosti do najvišje stopinje popolnosti. Zato je zdihovala sv. Jedert po svojem nebeškem ženinu pojoč: „O Jezus, ves moj blagor ti, ljubezen sladka čez moči! Srce po tebi vse gori, kar v tebi le se zveseli... Oj ljubi ženin, sladki cvet, si dražji mi kot celi svet.“

„Ime Jezusovo podpira izkušane.“ Ako ti peklenški zapeljivec slika svet posebno živo in ti ponuja njegove naslade, kje dobiš srčnost in moč, da se ustaviš, da se ohraniš na poti vere in čednosti? Ako pokličeš Jezusovo ime, potem se stare in leži pekel pred močjo svetega križa. Ako te mika in vleče nase glas brezbožnih, nenravnih ljudi, slabih, hudobnih tovarišev, lažnjivih prijateljev in te zapeljuje v greh, kje dobiš moč, da se braniš, da zmagaš. Enega pravega, zvestega prijatelja imaš, milega Jezusa. Ta ti je vedno ob strani, ako ga kličeš in ljubiš. Ako se hudo, nečisto poželenje v tebi zbudi, ako jeza in togota vre v tebi, ako se sovraštvo kuha v srcu, ako te vleče neka nevidna moč v nezmernost v jedi in pijači, oh, kje dobiš podporo, pomoč, tolažbo, ako ne v imenu Jezusovem? Le njega pokliči in videl boš, vse boš zmagal!

Tudi v trpljenju tega življenja se kaže moč imena Jezusovega. Ako te tlačijo skrbi in žalosti, ako se nesreča naseli v tvojo hišo, ako se te bolezen loti, oh, kje najdeš pomoč in tolažbo, ako ne pri Jezusu. Kolikokrat se kaže vsa moč človeška kot brezuspešna, a le zato, da se moč božja tembolj skaže!

Toda, kristjani, moč in sladkost Jezusovega presvetega imena v vseh dušnih in telesnih nesrečah in bojih občuti le oni kristjan, ona duša, ki Jezusa ljubi. Kdor ga žali z grehom, z nespokornostjo, s trdovratnostjo, tak pač od njega ne sme ničesar pričakovati. Zato, dragi kristjan, ako si postal nesrečen po grehu, kliči Jezusa, ki kot dobri oče sprejema izgubljene, a poboljšane sinove. Ako te izkušnjava bega, ne mudi se, zakliči hitro na pomoč to ime, ki zapodi v beg sovražnika, ki pogasi ogenj pregrešnih strasti. Ako te nadloge stiskajo, ne letaj od enega človeka do drugega jim svoje križe tožit in pomoči prosit, priteci k Jezusu, njemu potoži svojo dušno bolečino, njemu odkrij svoje srce, on ti bo gotovo pomagal.

Kličimo torej, kristjani, presveto in presladko ime Jezusovo na pomoč v vseh težavah, v vseh okoliščinah našega življenja! Potem ga bomo klicali gotovo z veseljem in zaupanjem tudi v svoji smrtni uri — in gotovo ne zastonj! Prišel bo po nas in nas popelje v svoje kraljestvo, kjer nas posadi na svojo desnico. Amen.

† J. Benkovič.

2. O krščanski družini.

Tisti čas je bila ženitnina v Kani
Galilejski. Jan. 2, 1.

K ženitnini v Kano je bil povabljen tudi Jezus s svojimi učenci. Dobri so morali biti ti ljudje, da je se hotel udeležiti Gospod njihovega družinskega veselja, da še več, da je hotel v njihovi sredi storiti prvi svoj čudež.

Gospod Zveličar gotovo ni prišel zaradi veselja na ženitnino, prišel je kot Mesija, prišel je z namenom, ki je bil v zvezi z njegovim poslanstvom na svet. Prišel je, da naravnost povem, posvetiti zakonsko zvezo med poročencema: ustanovil je ta dan zakrament svetega zakona.

Bog sam je v raju ustanovil in posvetil zakonsko zvezo, Sin božji sam je ponovil posvečenje iste zveze v Kani.

Družinska, zakonska zveza, dvakrat posvečena, mora biti res kaj imenitnega. Pomudimo se danes pri tej resnici.

I. Ustanovnik družine je Bog sam. Zakaj potem, ko je bil vstvarjen prvi človek Adam *po božji podobi in podobnosti*, je rekel Bog: „Človeku ni dobro samemu biti; naredimo mu pomočnico, njemu podobno... Gospod Bog je tedaj poslal Adamu trdo spanje, in ko je bil zaspal, mu je vzel eno od njegovih reber... in je iz rebra naredil ženo in jo je peljal k Adamu. In Bog ju je blagoslovil in rekel: Naraščajta in množita se in napolnita zemljo.“ (Gen. c. I.—II.)

Glejte, kako je Bog sam zvezal moža z ženo in ju blagoslovil. V tem dejanju božjem je označena svetost, enojnost in nerazvezljivost zakonske zveze.

1. Sveta je zakonska zveza, ker je njen ustanovnik, Bog, svet! Svet je bil tudi Adam, sveta Eva, sveti naj bi bili tudi njihovi otroci, ker so vsi po podobi božji ustvarjeni; svet naj bi bil ves človeški rod.

Iz tega lahko sklepamo, kako uničevalno vpliva na družino vse tisto, kar je nasprotno prvotni svetosti zakonske zveze. To svetost zakona pa je Gospod Jezus še nedopovedljivo povečal, ker je hotel, On Najsvetejši, rojen biti v človeški zakonski zvezi, ker si je izmed človeških otrok izbral za mater Marijo, ker si je njenega ženina odbral za svojega postavnega očeta, ker je hotel dolgo vrsto let preživeti v človeški družini, ker je s svojo pričujočnostjo zakonsko zvezo v Kani povišal k časti zakramenta.

Predragi! Koga bi ne streslo, ako vidi na eni strani, kako visoko je Bog sam povzdignil družinsko življenje, na drugi strani pa opazuje, kako ljudje onečaščujejo družino? Le oglejte se! Je-li so možje sveti? Je-li so žene svete? Je-li so otroci sveti? Nosijo li udje družine na svoji duši, na svojem telesu, nosijo njihove besede, njihova dejanja božji pečat sv. zakramenta? Je-li jim je zakonska zveza sveta ne samo nazunanje, ampak še veliko bolj v notranjem? O Bog, kolikim ta zveza ni zveza svetosti, ampak zveza dobička, zveza nečimurnosti, zveza strastvenosti, zveza, na katero so se pripravljali z grehom, ki so jo sklenili v grehu, v kateri živijo v grehu: zveza razuzdanosti med razuzdanci! Odtod pa tudi prekletstvo, namestu blagoslova, odtod hudobni otroci, ki bodo naprej sejali seme hudobije.

2. Iz načina, kako je Bog ustvaril prvi človeški par, se izvaja druga lastnost zakonske zveze, namreč njena enojnost. Bog je namreč Evo ustvaril iz Adamovega rebra, in ko jo je pripeljal Adama, je le-ta rekel: „To je sedaj kost iz mojih kosti in meso iz mojega mesa; . . . zakaj iz moža je vzeta. Zavaljo tega bo zapustil človek svojega očeta in svojo mater in se držal svoje žene in bosta dva v enem mesu.“ (1. Moz. 2, 23. 24.)

Adam govori torej le o dveh, in sicer o dveh v enem mesu. Ta enojnost je podoba enojnosti ljubezni in volje, ki vladaj med njima. (Corn. a Lap.). Kjer bi jih bilo pa več v enem mesu, bi taka vseobsegajoča enojnost ljubezni in volje ne bila mogoča in bi s tem razdirala bistvo družine. Enojnost v zakonu, en mož in ena žena je utemeljena že v svoji božji ustanovitvi. Le enega moža z eno ženo je Bog združil v zakonsko zvezo. Kar pa je Bog združil in dejansko določil kot vzor, to deliti v več delov, bi se reklo razdirati delo vsemogočnosti, modrosti, previdnosti in ljubezni božje.

Tako strogo nedeljivo je Bog hotel imeti zakonsko enojnost, da je Gospod Zveličar slovesno izjavil: „Jaz vam pa povem, da

vsakdo, ki drugo ženo s poželjivostjo pogleda, je že prešestoval v srcu z njo.“ (Mat. 5. 23.)

3. V božji volji je utemeljena tudi neločljivost zakonske zveze. Zakaj kar je eno, to se ne more deliti brez razdejanja celote. „Kar je Bog zvezal, (eno storil), tega naj človek ne loči. Kdorkoli se loči od svoje žene in drugo vzame, prešeštuje nad njo“ (Mark. 10. 11.) so besede Gospoda Jezusa. In sv. Pavel pravi: „Tem pa, ki so v zakonu, ne zapovem jaz, ampak Gospod, da naj se žena od moža ne loči... Tudi mož naj žene od sebe ne spusti.“ (1. Cor. 10.) Sicer pa nas že zdrava pamet uči, kam bi prišli s človeško družbo, ko bi bila zakonska zveza ločljiva. Katera zveza bi pač še veljala, ako bi od Boga samega ustanovljeno hoteli ljudje storiti ločljivo. Kak naraščaj človeškega rodu bi bili otroci zapuščeni od očeta, zanemarjeni od matere; zanemarjanje bi pa moralo priti: zakaj, kateri mož bi se hotel s skrbjo brigati za tuje otroke? Kje bi bila pomoč na stare dni? Kako bi rastlo spridenje med mladino, ki bi nad seboj ne poznala očetove in materine oblasti! Kam bi prišla človeška družba?

Res, da je bilo v stari zavezi Judom dovoljeno ločiti se od svojih ženâ, toda Gospod Jezus je vzrok za to dovoljenje imenoval hudobijo Judov, rekoč: „Mozes vam je zavoljo trdobe vašega srca pripustil ločiti se od svojih žen; od začetka pa ni bilo tako“. (Mat. 19. 7.). To dovoljenje je bilo znamenje spridenosti sveta. Jezus pa je prišel prenoviti v sv. Duhu zemlji obličje, torej je moral odpraviti tudi to hudobno razdiranje od Boga neločljivo združene zakonske zveze.

Glejte, to so trije stebri zakonskega družinskega življenja, ki jih je Bog postavil, Zveličar pa uravnal, ko so se v teku časa začeli majati: namreč svetost, enojnost in neločljivost.

V vsaki družini, v kateri ti trije stebri ne stojijo trdno, se podira poslopje družinske sreče. Kjer pade steber svetosti, tam se začne majati tudi enojnost zakonske svestobe in želja po razdejanju tretjega stebra neločljivosti se več ali manj očitno oglašajo. V taki družini pa ni sreče, ni blagoslova.

II. Še nekaj je, kar dela zakonsko zvezo imenitno: to je njen vzvišen pomen in podoba presv. Trojice in zveze Kristusa s Cerkvijo:

1. Kakor je posamezni človek podoba božja, tako je družina podoba presv. Trojice. Kakor je Bog Oče večni začetnik Boga Sina in Boga sv. Duha, tako je Adam začetnik Eve in vseh njenih

potomcev. Kakor je Bog Sin z Bogom Očetom, dasiravno drug po osebi, isti pa po naravi in bistvu, tako sta Adam in Eva, različna po osebi, vendar ista po naravi, eno po zakonski zvezi. Kakor je Bog sv. Duh s Bogom Očetom in Bogom Sinom, iz katerih izhaja, ista narava in isto bitje, vendar pa različen po osebi, ravnotako so otroci z očetom in materjo iste narave in istega bitja, vendar pa po osebi različni od njiju. Kakor so tri božje osebe združene v neskončni svetosti, enojnosti in neločljivosti, ravnotako je tudi Bog ustanovil družino v svetosti, enojnosti in neločljivosti. Torej kolika čast, kolika imenitnost je zapopadena v družini!

2. Zakonska zveza je slednjič podoba zveze Kristusa s sv. Cerkvijo. To nas uči sv. Pavel v listu do Efežanov, ko piše: *Zakon je velika skrivnost ali zakrament, jaz pa rečem v Kristusu in v Cerkvi* (5. 32.) *in mož je glava žene, kakor je Kristus glava Cerkve.* (5. 23.)

Torej je med možem in ženo duhovna zveza ista, kakor s Kristusom in njegovo Cerkvijo; in iz sličnosti te zveze izvaja sv. Pavel, da imata mož in žena iste medsebojne dolžnosti, kakor Kristus in Cerkev: *Možje! ljubite svoje žene, kakor je tudi Kristus Cerkev ljubil, in je samega sebe zanjo dal.* (Efež. 5. 25.)

Dolžnost krščanskih mož je tedaj spoštovati svoje žene, ljubiti jih, zvestim jim biti, kakor je Kristus do svoje Cerkve; žene pa morajo nasprotno ljubiti svoje može, jih ubogati in jim streči, kakor Cerkev Kristusu. Možje in žene morajo skupno skrbeti za svoje otroke in podložne, kakor skrbita Kristus in Cerkev za svoje duhovne otroke. Zato imenuje neki cerkveni oče družino zasebno domačo cerkev, v kateri so duhovniki starši, otroci pa verniki.

Glejte, predragi, kako imenitna je božja ustanova krščanske družine, zakonske zveze.

Toda kako grozno hudobijo si ljudje upajo storiti, ko hočejo razdreti to božjo zvezo: To so seveda ljudje, ki niso več kristjani, ki se ne zavedajo več, kaj je bistvo zakonske zveze, — ne pohotnost, ampak vse kaj drugega: namreč izvrševanje božje volje, izražene v besedah: *Rastita in množita se in napolnita zemljo* s prebivavci, ki imajo postati božji otroci in dediči nebes, kar pa je le mogoče, ako se starši zavedajo svetosti, enojnosti in neločljivosti zakona, ako ne pozabljajo, da je zakonska zveza podoba presv. Trojice ter zveze Kristusa s Cerkvijo.

Krščanski starši, krščanski možje in žene! Zapomnite si dobro moje današnje besede. Zakon je zakrament, povišan k tej časti od Kristusa samega na ženitnini v Kani. Ker je zakrament, velika skrivnost, sveta zveza, mora biti tudi življenje v tej zvezi sveto. Sveto pa bo, ako sta mož in žena enega duha s Kristusom in Cerkvijo. Torej glejte, da bodo vaše družine res domače cerkve, kjer se Bog časti in se udje družine pripravljajo na ženitnino v nebesih, katere podoba je bila ženitnina v Kani. Amen.

P. J.

Tretja nedelja po sv. treh kraljih.

Kafarnavmski stotnik naša predpoda pri svetem obhajilu.

Gospod, nisem vreden, da greš pod mojo streho, ampak reci le besedo, in ozdravljen bo moj hlapec. Mat. 8, 8.

Stotnik iz Kafarnavma, o katerem govori današnji sveti evangelij, da je prosil Jezusa, naj ozdravi njegovega bolnega hlapca, nam je lep zgled, kako moramo živeti. Ne mislim sicer govoriti o njegovi ljubezni in skrbi do svojega bolnega hlapca, katero naj posnemajo vsi gospodarji, ki imajo posle; toda občudovati moramo njegovo veliko zaupanje do Jezusa, njegovo vero v njega in njegovo ponižnost. On pride k Jezusu, ker zaupa v njegovo dobroto, ker veruje v njegovo vsemogočnost, in zato pravi: „Gospod, moj hlapec je bolan, reci le besedo in bo ozdravel“; toda on je tudi poln ponižnosti, in zato pravi: „Gospod, nisem vreden, da greš v mojo hišo.“

Ravno zaradi teh čednosti nam je stotnik zgled, kako moramo prejemati sveto obhajilo, in zato rabi sveta katoliška Cerkev pri delitvi tega svetega zakramenta besede stotnikove do Zveličarja: „Gospod, nisem vreden, da greš pod mojo streho, ampak reci le z besedo in ozdravljena bo moja duša.“

Te besede imajo v sebi nauk o prejetanju svetega Rešnjega Telesa, in sicer nas uče 1. čemu in 2. kako moramo prejemati sveto obhajilo.

1. Stotnik, ki je izprosil zdravje svojemu bolnemu hlapcu, nam je zgled prejemanja svetega obhajila; od njega se namreč učimo, čemu moramo prejemati sv. Rešnje Telo.

1. Čemu je prišel stotnik k Jezusu? Njegov hlapec je ležal doma bolan, mrtvouden. Mrtvoud je huda, neozdravljiva bolezen. Mrtvoud oslabi vse človeške ude tako, da se bolnik ne more prav nič premakniti, da ne more ne hoditi, ne delati, še celo jesti in piti ne more. Stotnik je prišel torej k Jezusu, da bi izprosil zdravje temu nesrečnemu človeku, da bi mogel zopet hoditi in opravljati svoja opravila.

2. Ta bolezen, mrtvoud, predragi v Kristusu, je podoba naše duševne onemoglosti in slabosti. Mi smo po naravi nezmožni, da bi delali dobro; mi z lastnimi močmi ne moremo hoditi po pravih potih in delati dobrih del, katere Bog dan za dnevom od nas tirja, da dosežemo večno zveličanje.

Bog nam govori: „Ljubi Gospoda, svojega Boga, iz vsega svojega srca, iz vse svoje duše, iz vseh svojih moči!“ Oh, naša slabost je taka, da ne moremo svojega duha tako visoko povzdigniti. Naše srce je navezano takorekoč s tisoč vezmi na ta svet, in se zastonj trudi, da bi ljubilo Boga iz vseh svojih moči. — Bog tirja: „Kakor po dnevu pošteno hodite, ne v požrešnosti in pijanosti, ne v nečistosti in nesramnosti, ne v kregu in nehvaležnosti!“ Toda naša slabost ne more premagati hudega poželenja, ki nam je prirojeno, ki naganja človeka, da prestopi mero zmernosti; in zopet in zopet pademo v stare grehe. — Bog zapoveduje: „Molite brez prenehanja!“ Toda zopet: naša slabost je taka, da ne moremo vedno v mislih z Bogom biti zbrani; kmalu nas premotijo svetne misli in pademo zopet v posvetne skrbi. — Bog zapoveduje: „Ljubite svoje sovražnike, dobro delajte njim, ki vas sovražijo, molite za nje, ki vas preganjajo in obrekujejo.“ Oh, naša slabost se trudi zastonj, da bi izpolnila to zapoved Gospodovo. V našem srcu se zbudi nehote sovraštvo, maščevalnost in premaga našo slabost ter nas potegne za seboj. — Gospod Bog nam govori: „Kdor hoče moj učenec biti, naj vzame svoj križ nase in naj hodi za menoj!“ Naša slabost je kriva, da v bolečinah, nadlogah in bridkosti svojega stanu tako hitro izgubimo srčnost in udanost v božjo voljo, da le neradi nosimo svoj križ. — Gospod Bog tudi resno govori: „Kdor vztraja do konca, tisti bo zveličan.“ Toda naša slabost je spet taka, da le morda en teden ali le nekaj dni ostanemo na pravi poti, potem pa smo spet stari grešniki.

3. Glejte, ljubi kristjani, tako slaba, tako onemogla, tako v resnici mrtvoudna je naša duša za vsa dela svojega zveličanja. Ničesar ne premore! — Če je pa tako, kaj pa hočemo vendar

storiti? Ali naj res poginemo v tej svoji slabosti? Ozrimo se, predragi v Kristusu, na stotnika v evangeliju! „Stopil je k Jezusu,“ pravi evangelij. Tako moramo tudi mi storiti, K Jezusu moramo iti, ki je tukaj pričujoč v zakramentu presvetega Rešnjega Telesa, mi moramo okušati to nebeško jed, ki nam daje moč delati dobro in varovati se hudega. Jezus Kristus sam imenuje to skrivnost hrano, rekoč: „Moje meso je res jed, in moja kri je res pijača.“

— V resnici velika je moč te dušne hrane! Kakor telesna hrana prenovljuje in pomnožuje telesne moči, tako dušna hrana, katero imamo v presvetem Rešnjem Telesu, prenovljuje in pomnožuje dušne moči. Da, še več! Ta dušna hrana nas stori nepremagljive zoper sovražnike našega zveličanja; sveto pismo namreč pravi: „Pripravil si nam, o Gospod, mizo zoper tiste, ki nam hočejo hudo.“ (Ps. 22. 5.) Sv. Krizostom pravi, da ta dušna hrana uničuje hudo poželenje, brzda strasti, oživilja dušne moči, da se moremo vsaki izkušnjava srčno ustavljati. Z močjo te dušne hrane stopamo od čednosti do čednosti in hodimo srčno po trnjevi poti, ki pelje v zveličanje. Pa tudi telesne sovražnike pomaga premagati ta dušna hrana. Velikokrat se je že zgodilo, da so tisti vojaki, ki so pred vojsko prejeli svete zakramente, premagali vse svoje sovražnike. Glede na vse to pravi sv. Bernard: „Zakrament svetega Rešnjega Telesa razsvetljuje um, oživilja srce, daje moč čednostim, oborožuje zoper sovražnika, vtrjuje vero, oživilja upanje in užiga ljubezen, pomnožuje pobožnost in povzdiguje v družbo angelov.“ — Zato nam je, ljubi kristjani, stotnik iz Kafarnavma zgled svetega obhajila, ker nas uči, če m u moramo prejemati zakrament svetega Rešnjega Telesa, namreč zato, da se utrdijo naše duše.

II. Stotnik iz Kafarnavma pa nam je zgled svetega obhajila, ker nas tudi uči, k a k o moramo ta presveti zakrament prejemati.

1. O tem stotniku pripoveduje sveti evangelist Luka, da so Judje sami, ki so bili tedaj pričujoči, zanj prosili, rekoč: „On je vreden, da ga uslišiš, zakaj on ljubi svoje ljudstvo in mu je sezidal sinagogo.“ Ta stotnik je torej častil Boga in ljubil svojega bližnjega, to je on je bil pravičen. Glejte, pravičen, to je v s t a n u p o s v e č u j o č e m i l o s t i b o ž j e, mora biti vsak človek, ki pristopi k svetemu obhajilu, k mizi Gospodovi. Ako pa nismo, tedaj veljajo o nas besede apostolove: „Kdor nevredno je od tega kruha in nevredno pije iz tega keliha, ta je kriv telesa in krvi Gospodove in si sam sodbo jé in pije.“ On se strašno pregreši, ker najsvetejše Telo in najčistejšo Kri vzame v svoje srce,

ki je umazano z grehom. On si sam je in pije pogubljenje, ker je bolan za smrtnim grehom; in kakor tečna, močna hrana bolniku le škoduje in pospeši njegovo smrt, tako škoduje presveta dušna hrana grešniku, ki jo užije in mu le še poveča njegovo pogubljenje. — Bog, ki je skrit v presvetem zakramentu, je dober, usmiljen Bog; toda on je tudi neskončno svet in čist; on je tisti Bog, pred katerega je padel sv. Peter in mu zaklical: „Gospod, pojdi proč od mene, ker jaz sem grešen človek!“ Zato opominja apostol s sv. resnobo: „Človek naj sam sebe presodi, potem naj je od tega kruha in pije iz tega keliha.“ „Sv. obhajilo,“ pravi sv. Tomaž Akv., „je dobrim življenje, hudobnim pa smrt.“ Zato, ljubi kristjani, učite se od evangelijskega stotnika sprejemati sveto obhajilo s čistim srcem.

Ko je Jezus postavil zakrament sv. Rešnjega Telesa, je zahteval ne le snažno sobo, temuč tudi okrašeno in olepšano. S tem je hotel pokazati, da ni zadosti, ako je naše srce le prazno grehov, temuč mora biti olepšano s čednostmi. Tudi v tem nam je zgled evangelijski stotnik. On pravi Jezusu: „Gospod, nisem vreden, da greš pod mojo streho.“ S tem je pokazal, da veruje, da je Jezus Sin božji; imel je torej živo vero. Obudite tudi vi, kristjani, pri vsakem svetem obhajilu živo vero; bodite prepričani, da je kruh, katerega gledate, katerega vžijete, pravo telo in prava kri Gospoda našega Jezusa Kristusa. — Ko bi se Jezus vidno vam prikazal, kakor se je že časih kateremu, spremljan od množice angelov, in bi vam govoril: „Glejte, jaz prihajam k vam, jaz, ki vladam nebo in zemljo, jaz, ki bom enkrat sodil svet; tukaj vidite moje telo, katero sem za vas daroval na svetem križu, vidite sveto kri, katero sem prelil iz ljubezni do vas — kristjani, ko bi to videli in slišali, kaj bi storili? V strahu in trepetu bi se zgrudili pred njim na kolena in ga molili in zaklicali s sv. Petrom: „Gospod, pojdi proč od mene, ker jaz sem grešen človek!“ Toda vaš Bog in Zveličar je resnično pričujoč v svetem kruhu, torej molite ga s tisto živo vero, katero bi imeli, ako bi ga v resnici gledali. —

„Gospod, nisem vreden, da greš pod mojo streho,“ je klical evangelijski stotnik. S tem je pokazal tudi svojo globoko ponižnost. Tako, kristjani, se morate tudi vi ponižati, kadar prejmete sveto obhajilo. Le pomislite, kdo je tisti, ki prhlja k vam! Ali ni Gospod nebes in zemlje? Ali ni Najsvetejši, Najpravičnejši? In h komu pride? K ubogemu črvu v prahu, ki res ni nič, ki le

po milosti božji živi, k grešniku, da, morda k hudemu grešniku, ki ga je že mnogokrat silno razžalil. Pomislite to, kristjani, in potem boste lahko prav iz srca govorili besede: „Gospod, jaz nisem vreden, da greš pod mojo streho!“

3. Slednjič pravi stotnik: „Gospod, reci le besedo, in ozdravel bo moj hlapec.“ — Čeprav se čuti in spozna nevrednega, vendar pričakuje pomoč od Gospoda; on srčno želi, da bi ozdravel njegov hlapec. — Tako, ljubi moji v Kristusu, mora tudi naša duša koprniti po Zveličarju, hrepeneti po telesu in krvi Jezusovi. — Gospod sam je rekel apostolom, preden je jedel z njimi zadnjo večerjo, pri kateri je postavil ta najsvetejši zakrament: „Srčno sem želel jesti z vami to večerjo.“ In mi naj bi brez pobožnosti, hladno pristopali k božji mizi? Ali bi ne bilo greh to storiti? Kakor zdihuje bolnik po zdravniku, truden človek po počitku, kakor želi žejen požirek hladne vode, tako moramo mi hrepeneti po Jezusu. Zato nas opominja sv. Janez Damaščan: Pojdimo tje z velikim zaupanjem in koprnjenjem in pobožno povzdignimo roke. Sprejmimo telo Gospodovo s povešenimi očmi, z nagnjeno glavo. In ko pristopamo, prosimo blaženo devico Marijo, svojega angela variha in vse svetnike, naj nam izprosijo milost vrednega obhajila.

Tako hočemo torej, predragi v Kristusu, zakrament presv. Reš-njega Telesa večkrat prejeti v hrano naši duši z živo vero, z globoko ponižnostjo in srčnim koprnjenjem, predvsem pa s čistim srcem in tako si bomo nabirali neprecenljivih zakladov, katere je Jezus zapustil nam v tej nebeški hrani. — Izpolnile se bodo tudi nad nami besede Jezusove: „Kdor jé moje meso in pije mojo kri, ostane v meni in jaz v njem.“ Jezus bo naše upanje, naše zagotovilo, naša tolažba, naše veselje, naša pomoč, naše varstvo, naša moč v življenju in v smrti in združenje z njim bo naše plačilo na vse veke. Amen.

T.

Priložnostni govori.

Kaj je dekletu v sedanjih časih Marijina družba?

Njegov angel me je varoval, ko sem
odtod šla in tam bila in se odondod
sem vrnila. Judit. 13, 20.

Asirski vojskovodja Holoferen z velikansko vojsko oblega mesto Betulijo. Kamor je stopila dosedaj njegova noga, so mesta obležala v razvalinah za njim. Mesto Betulija pa se mu sicer krepko brani, a tudi njemu je moč pošla, udati se mu hoče. Tu pa stopi junaška žena Judita pred mestne očete ter jim pravi, da reši mesto, ako jo puste venkaj. Z dovoljenjem mestnih starejšin neustrašeno zapusti mesto in se bliža sovražnemu šotoru. Spremljala jo je tudi skrb in goreča molitev mestnih prebivalcev. Za nekaj dni pa se vrne — s Holoferново glavo v roki, in mesto je rešeno. Koliko veselje je pač zavladalo po mestu, ko je Judita svojim rojakom pokazala Holoferново sovražno glavo! Vse jo je izpraševalo, kako je to izvršila, kako je mogla uiti vsem velikim nevarnostim, celi vojski sovragov. Ona pa je vsem odgovarjala: „Kakor resnično Gospod živi, me je njegov angel varoval, ko sem odtod šla in tam bila in se odondod sem vrnila.“

Družabnice Marijine, hčere njene! Tudi na vas preži hudobni sovražnik, peklenski duh, ta zlobni Holoferen, zlasti v današnjih dneh. Tudi ta ima vojakov-pomočnikov, ki zasledujejo posebno mladega človeka. Sv. Peter pravi o njem, da „hodi okrog kakor rjoveč lev in išče, koga bi požrl“ (1. Petr. 5. 8.). To so vaše slabe strasti, hudobni svet, zle tovarišije, nevarne zabave, ki mladega človeka kar siloma vlečejo v svoje mreže. Kakor je naš Zveličar nekoč rekel svojim učencem, tako tudi skrbna mati vsaki izmed vas lahko reče, ko stopate v svet: „Glejte, jaz vas pošljem, kakor ovce med volkove!“ Ali bodele tudi ve kedaj prišle tako zmago-slavno iz teh nevarnosti kakor Judita iz Holofernovеga šotora? Morate priti! Zato pa vam je ravnotako potrebno, da vas spremlja Gospodov angel po vseh potih, kakor je spremljal Judito. In kateri je v današnjih nevarnih časih oni angel, ki naj mlado dekle spremlja, da se reši, da se vsaj bolj gotovo reši? Kar naravnost vam rečem: Ta rešilni angel je Marijina družba! Da,

Marijina družba je angel, ki vas varuje, angel, ki vas tolaži, angel, ki vas opominja. In kaj naj bi vam, družabnice, za novo leto voščil boljšega nego to, naj vam ta angel skozi celo leto stoji ob strani ter vas s svojo mogočno roko varuje in brani pred sovragi in volkovi? Da se ga oklenete tem zvestejše, vam pokažem, da vas ta angel res varuje, tolaži in opominja.

1. Gotovo ste že često videle podobo angela variha, ki čuva malega otroka, da ga ne zadene kaka nezgoda. Kako skrbno drži nad njim razprostrto svojo roko! Tako tudi Marijina družba kot viden angel varih obvaruje marsikako dekle nepremišljenega, morda za čas in večnost odločilnega koraka. „Veri in kreposti!“ to je zastava, na katero mora priseči vsako dekle, če hoče postati Marijina družabnica. „V e r o ne le ohraniti, ampak jo tudi ukrepiti kot jeklo“, to je naloga vsakega Marijinega otroka. Ali naj naštevam nevarnosti zoper to vero? Ali naj omenjam zabavljic zoper vero? Ali naj opozarjam na brezverne družbe, tudi med ženstvom? Ali naj se ozrem na slabe, protiverske knjige, ki prihajajo v roke širnega sveta, tudi v roke mladih deklet, (n. pr. knjige „Beračeve skrivnosti“, „Ciganska sirota“, „Grofica beračica“ in toliko drugih starejših in novejših?) Ali naj spominjam na mlačnost v verskih stvareh, ki se dandanes vedno bolj širi? Ni vam potreba!

Sredi vseh nevarnosti in skušnjav varovati in pospeševati krščansko krepostno življenje, to pa je druga visoka naloga, vzvišeni cilj, ki si ga stavi pred oči vsaka Marijina družba. Ali naj zopet naštevam nevarnosti zoper to krepostno življenje? Čemu? Saj same vidite, koliko je slabih priložnosti, koliko pohujšljivih tovarišij, koliko nevarnih zabav, predvsem plesov, koliko zlobnih ljudi, ki le s peklensko zlobo in zavistjo in škodoželjnostjo zro na krepostno življenje. Sami zli bi tudi druge radi pehnili v zlobo.

Vse to treba premagati, krepko premagati. In kdo ne ve, da nešteti udje Marijinih družb izvršujejo to nalogo upravičeno? Marsikako dekle bi v teh nevarnostih omahnila in morda padla, a če je tesno navezana na družbo, jo družba sama ne pusti pasti, pogled na družbo in misel nanjo, čut za skupnost z dobrimi tovarišicami jo obvaruje. V imenu tisočev je rekel predsednik ahenske moške kongregacije ob njeni petdesetletnici: „Za veliko milost si štejem, da sem kongreganist. Kon-

gregacija je nam možem podpora in držaj v viharjih življenja.“¹⁾ Ako krepak mož o sebi kaj takepa priznava, ali bi si upal šibki ženski spol kaj takega tajiti? No poznam tako drznega dekleta! Že pred tristo leti je znamenit govornik in pisatelj (Drexelius) hvaležno priznal: „Ko bi se ne bil tesno oklenil Marijine družbe, bi se bil izgubil in mnogo drugih z menoj.“

Saj pa ima družba tudi najkrepkejše pripomočke, da se pokaže kot pravega angela variha za vero in krepost svojih udov. Pri rednih shodih se govori o verskih stvareh in kaže se varna, prava pot za krepostno življenje. Pogostni prejem svetih zakramentov in pobožna skupna molitev morata imeti najblagodejnejši vpliv na krepostno življenje. Tako tudi umevamo marsikako solzo radosti in veselja, ki kane staršem po licu ob slovesnem sprejemu hčerke v družbo. Oni pač dobro vedo, da so njihovi otroci ob strani tako krepkega angela variha dobro zavarovani. Zato je ob taki priliki neki baron pisal svojemu sinu: „Ne mogel bi mi bil napraviti večjega veselja! Najiskrenejša želja mojega življenja je sedaj izpolnjena!“

Dekleta! in takega angela variha bi naj katera zapustila, postala mu nezvesta, ga od sebe pahnila, ga zavrгла! Ne, in tisočkrat ne! Prenevarno bi bilo za vas, prebridko za vaše starše, prenehvaležno do Marije, prezaničljivo napram Bogu! Novo leto naj prinese tudi novo navdušenje in veselje do družbe; novo leto naj donese družbi novega, svežega duha!

2. Res, da je mlado življenje polno veselja. Pa, nad srce človeško — tudi nad srce Marijinega otroka — pridejo marsikdaj tudi prave oljiskogorske ure, ure, v kakršnih je bil naš Zveličar na Oljski gori! Tudi v radostno kupo mladega življenja kane marsikdaj taka trpka kaplja. In v takih trenutkih se ravno mlad človek čuti tembolj zapuščenega, osamelega, ker njegovo srce ni vajeno okušati bridkosti, ker hoče imeti le cvetke brez trnja. — Toda kakor je našega Zveličarja na Oljski gori v njegovi zapuščenosti potolažil angel, tako tudi Marijinemu otroku stoji ob strani tolažilni angel; in ta je Marijina družba.

Vprašam, — kdaj pa je Marijin otrok zapuščen? Ali hodi sam po svetu? Ali ne hodi ž njim najljubeznivejša mati? Ali ni ud velike marijanske družine? Ali ga ravno ta družba ne veže na stotisoče najboljših katoličanov, najplemenitejših duš?

¹⁾ Sodalen-Korrespondenz, XIII. 8.

Ali ne molijo zanj dan na dan tisoči in darujejo najsvetejšo in najtolažilnejšo daritev? Ali ne klečijo tudi zanj tisoči pri obhajilni mizi? S kako mogočno tolažbo morajo te misli napolniti potrto srce! — O tolažba! Saj nisem sam, ne zapuščen!

In ravno to je neko ženo-družabnico prisililo, da je dejala: „Okusila sem grenkost življenja. Moj mož leži bolan, zaslužek je slab, otroci porabijo mnogo, pa za vse sem sama. Toda jaz sem članica Marijine družbe! Ta misel nikdar ni pustila obupa v moje srce!“

O kolikrat tudi nad mlado dekle pridejo bridko-grenki trenutki! Zapuščena od svojih staršev, ki jih je ugrabila nemila smrt z ledeno-mrzlo roko, hodi kot uboga sirota po svetu; s solznimi očmi zazre zjutraj beli dan, s solznimi očmi uživa svojo trdoprisluženo hrano, v solzah se zopet zapro trudne oči v večernem spancu! Ena stvar pa je, ki jo tudi v teh bridkih trenutkih lahko tolaži, misel namreč: „Saj nisem sama, saj sem ud prelepe Marijine družine, saj sem hči predobrotljive Matere, ki čuje nad menoj!“ Da, Marijina družba je angel tolažbe v življenju!

Pa ta družba je posebno angel tolažbe ob smrti.

L. 1903. pride na Dunaju k nekemu predniku Marijine družbe 70 letni mož in ponižno prosi za vsprejem v kongregacijo. „Srečnega bi se štel,“ je dejal, „ko bi mogel v zadnjem kotičku družbene kapelice prisostvovati družbenim shodom.“ Z veseljem so ga sprejeli. Naslednje leto se mu je približal angel smrti. Pa niti iskrice žalosti ali strahu ni bilo videti na velem licu vnetega družabnika. Zopet in zopet je poljubljal družbeno svetinjo; potem je zaprosil svečo, ki jo je držal v roki pri v sprejemu, in z besedami: „Marija, Mati moja, bodi pozdravljena!“ je srečni družabnik pohitel v večnost, — ko je ravno zvonilo „zdrava Marija“, v soboto, dne 23. januarja 1904, na praznik Marijine zaroke.¹⁾

Povejte mi, družabnice Marijine, kje dekle ob slični uri najde večjo tolažbo, nego v Marijini družbi? Kaj je dekletu ob taki uri blažilnejši balzam, nego družbena svetinja? — Spominjam se družabnice, ki je tako veselo ob svoji smrti zaklicala okrogstoječim sosestram: „Ali naj pozdravim tam Marijo?“ — O blagor dekletu, ki ima ob smrtni uri v svoji umirajoči in omahujoči roki svetinjo Marijino! To je tolažba, kakršne svet ne pozna; to je pravi tolažilni angel! — Kakor je neki krivoverec rekel: „V protestantski veri se lažje živi, v katoliški veri pa se lažje umrje,“

¹⁾ Sodalen-Korrespondenz, XIII. 8.

tako bi tudi jaz dejal: „Zunaj Marijine družbe se lažje razuzdano živi, v Marijini družbi pa se lažje sladko in tolažilno umrje!“

3. Kako se pač nekateri ljudje pehajo za častjo, kako se vzradostijo, ako dosežejo kak časten naslov! Dekletu, ki ima voljo svojo mladost preživeti čednostno in krepostno, pa je kaj lahko doseči znamenit naslov, ki znači visoko plemstvo, pravo kraljevo plemstvo. Zakaj gotovo je in ostane eden najlepših častnih naslovov na svetu — naslov: „Otrok Marijin“. — To vzvišeno dostojanstvo pa nam nalaga tudi dolžnosti. Ker smo otroci Marijini, ker smo udje Marijine družbe, nas ona opominja, da tako živimo, kakor pristojna tako vzvišenemu imenu. Torej je Marijina družba zopet angel, ki lahkomišljeni mladini kaže pravo pot in jo opominja, da ne zaide na stranpoti.

Neki kralj je ukazal svojemu služabniku, naj ga vsak dan opomni: „Pomni, da si človek, in da moraš živeti po človeško!“ Ime Marijinega otroka pa nas opominja na nekaj višjega; ono nam vedno kliče: „Pomni, da si otrok Marijin, in da moraš po Marijino živeti!“

Ako se ozremo pazljivo po svetu, vidimo, da je ravno pod Marijino zastavo toliko zglednih mož in ženâ, toliko mladine, ki daje svetu zgled značajnosti, poštenosti in kreposti. Odkod ta vesela prikazen? Odtod, ker Marijina družba vsakemu udu stoji ob strani kot angel, ki ga opominja in mu neutrudno kliče: „Ne pozabi, da si otrok Marijin! Ne pozabi, da je tvoja dolžnost posnemati Marijo! Ne daj se motiti, zanjke sveta so goljufive! Ne zabi, da srečnega dela človeka krepost!“

Da, Marijina družba svoje ude vedno kot angel opominja k čednostnemu življenju. „Ne verjamete,“ tako pripoveduje neka družabnica, „kako neznosna jezljivka in svojeglavka sem bila. V resnici pa sem postala ponižnejša. Pa to ni šlo tako težko. Treba mi pomisliti samo na to: „Otrok Marijin si!“ in posreči se mi pokazati prijazen obraz.“ — Koliko drugih bi lahko reklo podobno!

Toda Marijina družba nas ne priganja samo, da se vadimo v čednostih, ampak ona nas kot ljubezniv angel tudi opominja, da se pogosto očiščujemo madežev, ki v vsakdanjem življenju padajo na nas. Kolikrat bi dekle po svojem padcu ostala v grehu, a Marijina družba jo zopet po svojih pravilih opomni kot angel, naj od svojega padca hitro vstane, naj hitro pri svetih zakramentih svojo dušo očisti.

„Ne da bi se hvalil ali olepševal,“ piše neki stavbeni tehnik, „moram reči, da ne mine praznik Marijin, ne da bi po družbeni navadi očistil svojo vest, in Mariji v čast prejel sv. obhajilo.“ Kje bi sicer mogli iskati brez Marijine družbe teh lepih sadov? Kje je Marijina družabnica, ki bi odkrito ne priznala, da jo je marsikdaj ravno družba opomnila: „Vstani, očisti dušo svojo!“ — Reči moram, da ima Marijina družba, ki človeka v mladosti vedno opominja, najblagodejnejši vpliv na vse prihodnje življenje. Saj beremo v knjigi pregovorov: „Mladenič (dekle) vaje svoje poti, tudi v starosti z nje ne stopi.“ (Preg. 22, 6.).

Kje je torej kdo, ki bi Marijine družbe ne priznal kot ljubeznivega nebeškega poslanca, ki varuje svoje ude, jih tolaži in opominja? Kje je kdo, ki bi se navdušeno in zaupljivo ne izročil v varstvo, tolažbo in vodstvo temu angelu? — Krščanska dekleta: Štejte si v čast, da morete biti varovanke tega vodnika! Štejte si v srečo, da imate v bridkih urah takega tolažnika! Imejte v svojih srcih zaupanje, da hodite po pravi poti, ako poslušate takega angela, ki vas tako vneto in nesebično opominja v vaš lastni časni in večni blagor! O, le pogostokrat vzdihnite in iz dna duše zapojte:

O Marija, varuj nas!

O Marija, vodi nas

Po pravi poti v sveti raj! Amen.

Anton Skubic.

Nagovor pri zlati poroki.

K prav redki in tembolj pomenljivi slovesnosti smo se zbrali danes od blizu in daleč v tako ogromnem številu v tej naši nad vse prijazni cerkvi. Že dolgo časa se je razlegal od ust do ust, od hiše do hiše in daleč tje čez meje naše razsežne župnije preveseli glas, da se bo v P. obhajala zlata poroka.

Pošteni zakonski mož N. in njegova zvesta žena ter vseskozi skrbna gospodinja N. stopita danes zopet kot ženin in nevesta pred oltar. Že je minulo 50 let, odkar sta v Š. bila poročena mladeniški 22 let stari ženin in 20 letna zgledna nevesta — oba čvrsta in zdrava, oba poštena in blagosrčna. In danes, dasiravno se nam zdi skoraj neverjetno, imamo pred seboj ravno isti zakonski par, ki je stopil pred oltar z namenom prejeti blagoslov zlato-poročencev. V 50 letih — kolika izpremema! Takrat je nevesto dičil cvetlični venec, danes pa vsled dolgoletnih zakonskih skrbi krona belih las kinča obeh častitljivi glavi. Takrat sta krepka in

neupogljiva stala kakor dve sveči pred oltarjem, danes pa prideta, od premnogih nadlog upognjena, uprta na zlate palice sem pred tabernakel, naj bi se tu Bogu zahvalila za 50 srečnih let svojega zakona, naj bi iz mojih rok prejela blagoslov sv. Cerkve, ter za še ostale dni svojega življenja utrdila dosedanje zakonsko ljubezen in zvestobo.

Spoštovani zlatoporočni svatje! Ljuba zlatoporočenca! V vsaki fari se med starinskimi dragocenostmi shranjuje knjiga, imenovana spominska knjiga. V njo se leto za letom zapisujejo vsi pomenljivi dogodki — žalostni in veseli, prijetni in težavni — ki so se tekom leta vršili v župniji. Tudi jaz bom danes radostnega srca poiskal to znamenito knjigo in v njo zapisal z zlatimi črkami besede 117. psalma: *To je dan, katerega je naredil Gospod, da se v njem radujemo in veselimo. Zares dan ... februarja leta 19... je dan nedolžnega veselja za faro P., za pošteno hišo N. za me vašega dušnega pastirja, ter še zlasti za naša draga zlatoporočenca.*

Da se veseli in raduje današnjega dneva vsa P. župnija, temu porok ste vi sami, ki ste se zbrali v tako obilnem številu, priča temu so vaši vedri obrazi, ki mi zgovorno dovolj naznanjujejo, da je preobilne radosti polno danes vaše srce. Ko bi preiskali vse župnije naše obsežne škofije, našli bi jih pač le malo med njimi, v katerih se to leto obhaja enaka slovesnost, in ko bi vas danes vprašal, kolikokrat ste se že udeležili zlate poroke, oglasilo bi se jih mnogo, ki še nikdar niso bili pričujoči pri toliko veličastnem opravilu. Latinski pregovor pa veli: *Quod rarum — carum.* Kar je redko, je ljubko, je znamenito, je pomenljivo. Zato po vsej pravici trdim, da dan, ob katerem se v župniji vrši tako redka slavnost, je vesel za vso župnijo.

Veselja poln je dan zlate poroke za dobre otroke današnjih slavljencev, ki so nestrpno šteli že dneve, ki jih ločijo še od današnje slovesnosti, in ki so žrtvovali premnoge skrbi in stroškov, da priredijo svojim staršem prav sijajno zlato gostijo; vesel pa tudi za nedolžne vnuke, ki se z otroškim spoštovanjem danes ozirajo na svojega zlatega deda in babico, medtem ko pošiljajo k Bogu za nje vroče molitve, da jih ohrani, oveseljuje in osrečuje še mnoga, mnoga leta.

Vesel dan je današnji pa tudi za me zlatoporočevavca. Kajti, če je častno in radostno za duhovnika, voditi nedolžno mladino v zlatem jutru življenja k Jezusu v prvem sv. obhajilu, da jim pomaga izprositi prepotrebni milosti za nevarni boj pri-

hodnjega življenja, je gotovo ravnotako častno in veselo za njega, če more spremljati hvaležne starčke v mraku življenja, ter jim na jezik polagati besede zahvale za vse milosti in dobrote 50 letnega srečnega zakona.

Nad vse vesel in pomenljiv pa je ta slavnostni dan za vaju zlata ženin in nevesta. Menim, da še nikdar v svojem življenju nista prestopila cerkvenega praga s tako hvaležno-veselim srcem, kakor danes. Vesela in hvaležna morata biti danes, če pomislita, kako dober vama je bil ljubi Bog v teku 50 letnega zakonskega življenja. Če se ozreta okoli sebe, bosta spoznala, da nobenega tistih, ki so se z vama veselili na dan prve poroke, ni več med vajinimi gosti. Strohnela je že tista roka, ki je vaju zavezala v zakon. Umolknil je jezik, ki je vaju poučeval o medsebojnih zakonskih dolžnostih. Že davno so prekopane noge onih, ki so vaju prvokrat spremljale v cerkev. Večidel jih je Bog že poklical na račun. Vama pa je v svojem neskončnem usmiljenju podaljšal dneve, naj bi si tukaj služila tem lepšo krono nebeško. Res, da se je skrilo solnce vajunega zakonskega življenja mnogo-krat za črne oblake nesreč in nadlog, ko so križi in težave trkali na vrata vajinega srca, ko so bolezni silile v vajino družino, ko sta s solznimi očmi stala ob grobu svojih staršev, ljubljenih otrok ter bratov in sester. Pa če danes, k večeru svojega življenja, primerjata dobro in hudo, ki vaju je tekom vseh let zadelo, morata pač radostno pripoznati: O kako dober, kako milostljiv je Gospod njim, ki ga ljubijo.

Prišla sta pred sklepom svojega življenja še sem, da bi se Bogu zahvalila za vse, kar sta v petdesetih letih bogoljubnega zakona prejela dobrega. Na ta namen bom tudi jaz sedaj daroval sv. mašo ter povabim vse navzoče, naj z menoj podpirajo zlatoporočenca v spodobni zahvali. Ko bom med sv. mašo prišel do spomina živih, takrat dajta Bogu hvalo, da vama je ohranil življenje in zdravje do tega dneva, zahvalita se mu pa tudi za dušno življenje milosti božje, kojoj sta prejela v sv. krstu in kojoj sta obnovila in oživljala po toliko prejetih drugih svetih zakramentih. Ko se bom jaz spomnil med sv. daritvijo rajnih, uklenita tudi vidva svoje rajne dušne in telesne dobrotnike v svoj spomin. Ne pozabita tu rajnih staršev, botrov, bratov in sester, otrok, učnikov in delivcev sv. zakramentov, zlasti svojega krstitelja in poročitelja, kateri se, — kakor upamo — danes iz nebes radostno ozirajo na našo zlato svatovščino.

Prišla sta danes le-sem pa tudi iz tega vzroka, naj bi prejela iz mojih rok blagoslov sv. Cerkve. Blagoslova božjega udeleži se pa le tisti, ki se ga vrednega stori, kakor nam to zatrjuje naš božji Zveličar. Ko je namreč razposlal svoje apostole med svet oznanovat sv. evangelij, jim je naročil: „Kadar pridete v hišo, jo pozdravite, rekoč: Mir bodi tej hiši! In ako bo hiša vredna, bo prišel vaš mir (blagoslov) nad njo.“ (Mat. 10, 12. 13.) In tu moram vama v pohvalo pred vso župnijo pripoznati, da je bila vajina hiša vredna blagoslova božjega, ker sta vestno izpolnjevala vse, kar ga pospešuje, vsega pa, kar krati hišni blagoslov, sta se vestno varovala. V zgled svoji družini sta si izbrala svoje krstne patrone sv. Jožefa in blaženo Devico Marijo, zato so pa čednosti in vrline sv. Družine tako lepo odsevale v vajini pridni družini. Zato v vajini hiši ni bilo slišati ostudne kletvine, pohujšljivega govorjenja, neljubega obrekovanja ali pregrešnega čitanja protiverskih ter nenravnih knjig in spisov; pač pa se je po njej razlegala pobožna molitev, bogoljubni pogovori in svete pesmi ter prebiranje nabožnih knjig kakor sv. evangelijev, knjig „Družbe sv. Mohorja“ in dobrih katoliških časnikov.

Vajine noge vaju niso nosile v pregrešne veselice in posvetne kratkočase, pač pa je vaju veselila služba božja in obiskanje božjih potov. V težavah in nadlogah nista se toliko zatekala k ljudem po pomoč in tolažbo, iskala sta je velikoveč pred tabernaklom in pri mizi Gospodovi. Pogubonosni prepir vama nikdar ni bil prijatelj in s škodljivimi tožbami si nista hladila ožaljenega srca nad sovražniki, s svojo krotkostjo pa sta premagala in posedla tudi najbolj trda srca svojih razžalnikov. Zato pa le srčno stopita semkaj, da vama podelim zasluženi blagoslov božji, ki naj vaju še mnogo let zvesto spremlja po vseh vajinih potih pozemeljskega romanja ter vaju srečno privede med vesele svate božjega Jagnjeta v nebeški Jeruzalem. In sedaj povabim vse poštene farmane P., da ste priča ginljivo veselega trenutka, ko dva izmed vas obnavljata slovesno obljubo medsebojne ljubezni in zvestobe. Naj se danes podvoje orgelj in pevcev mili glasovi, naj se danes pobožno-veselih pesmi mogočen glas veličastno razlega po vsej ozaljšani cerkvi! In vi prijetno ubrani zvonovi oznanujte daleč naokrog preveselo novico, da zlata ženin in nevesta ponavljata tukaj veličastno prisego.

(Sequitur ritus benedicendi matrimon. iubil. iuxta rituale propr.)

Ivan Rotner.

Verniki so dolžni podpirati deška semenišča.

(Obenem govor za praznik sv. treh kraljev.)

„Blaženi dan nam je zazoril!“ te preroške besede Izaijeve mora ponavljati s hvaležnim srcem vesoljni svet, kadarkoli se obhaja spomin učlovečenja Sina božjega. „Blaženi dan nam je zazoril!“ pa moramo klicati tudi današnji dan, ko so prvi trije pogani prišli pred Zveličarja in ga počastili kot svojega Boga. — Delovanje, katero je pričel Jezus takrat, ko je poklical k sebi tri modre, je nadaljeval v svojem življenju, nadaljuje ga vedno po svojih namestnikih, po sv. Cerkvi. Milosti, ki so jih prejeli trije modri od Deteta Jezusa, prejemamo mi od sv. Cerkve. Trije modri so se pokazali hvaležne Zveličarju in so mu darovali zlata, kadila in mire. Ta dejanjska hvaležnost sv. treh kraljev tudi nas sili do vprašanja: Kako se mi skazujemo hvaležne sveti Cerkvi?

V resnici, če je Gospod v očetovski dobrotljivosti ustanovil sveto Cerkev in jo obdaril s tako bogatimi in mnogobrojnimi milostmi in če mati sveta Cerkev ljubeznivo in skrbno deluje za vaše blagostanje in vaš blagor, tedaj je pač umestno vprašanje, na kak način pa verniki povračujete materinsko skrb svete Cerkve? ¹⁾

Cerkev stori toliko za vas — kaj pa vi storite zanjo? Vi poslušate njene nauke in se ravirate po njih; z njo praznujete Gospodove nedelje in praznike ter se vestno udeležujete njenih molitev in daritev. Njena darežljiva roka vam nudi božje milosti, iz njenih radodarnih rok sprejemate svete zakramente. Vi spoštujete sv. Cerkev in učite tudi svoje otroke, da jo čislajo in spoštujejo. S skrbno roko vas navaja k krščanskemu življenju, da so vaša dejanja dopadljiva Bogu, da ohranite zvesto in vdano srce sv. Cerkvi.

Blagor vam, preljubi v Kristusu, vse to je potrebno in hvalevredno. Vse to delate v svojo korist, zase, v svoj blagor. Ravirate se in živite po cerkvenih naukih in prav je tako — vse to služi v vaše zveličanje. Ob svetih dnevih vas Cerkev opominja, da se kesajte svojih grehov in se poboljšajte — in vi pridno pristopate k svetim zakramentom. To je dobro in pošteno

¹⁾ Misli so povzete iz pastirskega lista škofa J. Geissela v Špiri l. 1840. (Gl. Katholik l. 1840.)

in krščansko in tega nikdar ne opuščajte, na to nikdar ne pozabite, prav nikoli tega ne zamudite, saj s tem se spravite in pomirite z Bogom, s tem si okrepčate in očvrstite svojo lastno dušo; v krščanskem mišljenju in delovanju najdete mir in srečo svojega srca, pri takem ravnanju in življenju se razliva božji mir po vaših hišah.

Vi čislate in spoštujete svojo Cerkev in ste ji vdani z dušo in s telesom, zanjo blje vaše zvesto srce — to je častno za vas. Pa saj bi bilo nelepo, nehvaležno in naravnost sramotno, če bi delali drugače, nasprotno: V tem slučaju bi postali odpadniki in zaničevalo bi vas vsako čuteče srce.

Ako tedaj spoštujete in visoko cenite svojo Cerkev, spoštujete in čislate pravzaprav same sebe. Vse torej, kar storite, je pravzaprav le v vašo korist, v vaš blagor, v vaše blagostanje. Zato je pač umestno, če še enkrat vprašam: Predragi v Gospodu, če stori sv. Cerkev toliko za vas — ali tudi vi kaj zanjo storite? Če živite po njenih naukih in prejimate njene zakramente v svoje zveličanje — ali ste že samo s tem njeni zvesti in hvaležni otroci? Ali se vam mar zdi, da so dobri in hvaležni tisti otroci, ki spoštujejo in čislajo svojo mater, ki jih je rodila in vzgojila, ki zvesto poslušajo materino skrbno in ljubeznivo besedo in prejemalejo neprestano iz njenih rok neštevne dobrote in sicer zato, ker se dobro zavedajo, da je vse to neobhodno in neogibno potrebno za njihovo srečo in blaginjo, pri tem se pa čisto nič ne brigajo in ne menijo za svojo dobrotnico ter nikdar ne vprašajo, kako se godi njihovi materi? Kje je tako nehvaležen otrok, kateremu bi ne bila sveta blaginja in sreča in čast svoje matere; kateri otrok kaže tako črno nehvaležnost, da bi prav nič ne hotel žrtvovati vsaj za življenje svoje matere? Kje je sin, ki bi bil tako izprijen in tako brezsrčen, da ne bi kolikor mogoče podpiral svoje matere, da bi ji vsaj nekoliko povrnil brezštevilne skrbi in težave, v katerih ga je vzrejala in čuvala in vzgajala? Ali ne bo dal svoji materi, za kar ga prosi, za kar se obrača na njegovo otroško srce? — Mar ste vi manj otroško vdani sv. Cerkvi, svoji duhovni materi, nego telesni otroci tisti, ki jim je dala telesno življenje? Vam ni sv. Cerkev več nego telesna mati, ker vas je prerodila k nesmrtnemu življenju in vam neprestano in neprenehoma nudi več in večje dobrote, nego jih more telesna mati? Mar ni nujno in neobhodno potrebno, da je njena blaginja vaša sreča, da je njena čast vaš ponos, da je

njeno blagostanje vaša radost in vaše veselje? Mar ni treba, da goreče in z vnemo skrbite, da se sv. Cerkev razširja in ohrani? Ali ni vaša sveta blaginja, da še nadalje osreča vas in vaše, deleč vam nebroj dobrot; mar ni vaša sveta dolžnost, da kaj žrtvujete, da vam ni nobena žrtev pretežka, če jo daste za življenje ljubljene matere?

Sveta Cerkev je postala vam in vašim zvesta, dobra, skrbna in ljubezniva mati in vas neguje od rojstva pa do groba — ali boste mar zaprli svojo uho, svoje srce, svojo roko, ali boste mar odrekli vsako, tudi najmanjšo pomoč, če vas vaša ljubezniva mati sveta Cerkev prosi podpore? — Ne, gotovo ne boste tega storili, nikdar ne boste odrekli podpore in pomoči svoji ljubeči materi, ker bi sicer ne bili vredni, da se imenujete njene otroke, ker bi se pokazali jako nehvaležne za njene neizrekljive dobrote. Saj prava otroška ljubezen se nikdar ne kaže v praznih besedah, ampak vselej, kadar je sila ali potreba, v veselih, živahnih, radostnih dejanjih. Kadar gre za blaginjo in življenje materino, tedaj se izkaže zvesti sin, in če v stiskah in pomanjkanju mati potrebuje pomoči in podpore, tedaj se pokaže in potrdi prava in resnična ljubezen otrokova. Kadar kliče mati na pomoč, tedaj se izkaže otroško srce — in če bi vi ne hoteli čuti njenega klica, če bi vi preslišali njene mile prošnje, če bi vi ne marali razumeti njene stiske, tedaj bi postalo jasno in očitno, da se je trudila za nehvaležneže, da je skrbela za nehvaležneže, da je obsipala z neštevilnimi dobrotami nehvaležneže, ki niso bili vredni njenih darov, njenih dobrot, njenih skrbi in njenega truda!

Pa bodete morebiti vprašali: Kje je pa naša pomoč tako nujna in potrebna? Na kak način in kje naj pomagamo sveti Cerkvi?

Predragi v Kristusu! Ni mi treba na dolgo in široko razkladati in odgovarjati na vaša vprašanja. Vi sami to dobro veste; vi sami dobro poznate nevarnosti, katere prete vam in vaši sveti Cerkvi, posebno pa vaši nadarjeni, nadopolni in nedolžni mladini.

Cerkev mora dobivati vedno novih služabnikov, da more izvrševati svojo, od Kristusa jej izročeno nalogo, a kako malo dobrih mladeničev pride dandanes iz šol, ki bi bil vredni sprejeti biti za vzvišeno duhovsko službo.

S težkim srcem se loči mati od svojega poštenega sina, ki gre v šole v mesto; neizrekljiva bol ji razjeda srce, ko kmalu zapazi, da ji je sin zašel na kriva pota, zapeljan od hudobnega sveta,

zapeljan od brezbožnih in sprijenih tovarišev. In pošteni krščanski oče? Ali mar z veseljem plačuje težko prislužene novce, da mu jih zapravi odtujeni sin v nekrščanskem življenju? Da, dragi moji, neizmerne in neštetilne so nevarnosti, ki dandanes prete vaši mladini po šolah. Nekateri profesorji, tovariši, časopisi, knjige, stanovanja itd. — vse to se je takorekoč zaklelo, da iztrga vašim sinovom vero iz srca, da potepta vašim sinovom otroško nedolžnost. Le malo jih je — in zato je treba čudovite božje milosti — ki se rešijo iz teh nevarnosti.

V teh žalostnih razmerah pa ne smemo obupati; od Boga poslani naši višji pastirji so nam pokazali, kako si lahko pomagamo. Da bi obvarovali vašo mladino nešteti nevarnosti, da bi vaši sinovi ohranili neomadeževano svoj poklic za duhovski stan, da bi se pošteno in temeljito pripravili tudi za druge, svetne poklice, so presvetli naš vladika — kakor vam je vsem znano — dali sezidati velike zavode.

Pod vodstvom izučenih in izkušenih profesorjev in pod nadzorstvom skrbnih duhovnikov se vzgaja že precej mladeničev. Bilo bi jih pa še mnogo več, da ne bi primanjkovalo prepotrebni sredstev. Poslopje samo stane ogromne vsote, kje so pa stroški za opravo, kje so izdatki za učitelje?

Ko so presvetli knezoškof pričeli to velikansko podjetje, so se veliko zanašali na svoje radodarno in verno ljudstvo. V svojem upu se niso varali; s skromnimi ljudskimi darovi so mogli precej dovršiti. A to ni še vse! Treba je še vsestranske pomoči, da se zagotovi in utrdi ves zavod, da bo potem mogoče sprejeti kolikor mogoče veliko vaših nadarjenih sinov v zavode.

In vi lahko mnogo pripomorate k temu, da se dovrše plemeniti nameni našega škofa; vsak naj žrtvuje — kakor dosedaj — po svojih močeh — in zavod bo zagotovljen vam v čast, vaši mladini v blagor in v korist naše domovine.

Otroška hvaležnost gotovo še ni izumrla v vaših srcih, vaša srca gotovo še plamte in žare za sveto Cerkev, zato bodele brez dvoma radi prispevali. Saj bodele s svojimi darovi pomagali in podpirali pravzaprav sebe, svojo učečo mladino, ki vam bo vzgojena in prepojena s krščanskimi nauki delala čast v duhovskem in posvetnem stanu.

V vaših rokah je krščanska bodočnost: s skromnimi darovi lahko pripomorate, da se vzgoji dovolj vaših sinov v duhovnike in poštene, krščanske može. Prepričan sem, da se dobro zavedate,

kako velike, naravnost neizmerne važnosti so zavodi v sedanjih časih za vas, in zato tudi dobro vem, da vaša darežljivost ne bo ponehala.

Saj je le malo takih med vami, ki bi bili tako ubožni in tako siromašni, da bi prav ničesar ne mogli prispevati. Goreča ljubezen najde in podeli kak dar, naj je še tako neznaten in majhen. Evangelijska vdova je bila tudi siromašna in uboga, pa je vendar darovala dva vinarja in Gospod je hvalil njen dar in rekel, da je bil dar bogat, ker je dala vse, kar je imela v svojem uboštvu. Prav tako je sedaj vsak tudi najmanjši vaš dar dobrodošel in Gospod, ki je obljubil povračilo tistim, ki podpirajo trpeče in potrebne sobrate, vam bo povrnil v izobilju in vaš dar, ki ga dasta prostovoljno in z veseljem, tisočkrat blagoslovil. Zato naj nihče izmed vas ne izostane, vsak naj prispeva po svojih močeh. Vaš dar naj bo kakor pravi apostol, blagoslov in prinesite ga ne z žalostjo in nejevoljo, ampak z veselim srcem, kakor so darovali z veselim srcem trije modri svoje darove. Vsak dar bo poplačal On, ki je trem modrim dal plačilo v nebeški slavi. Amen.

K.

Pogled na slovstvo.

A.

1. *Voditelj v bogoslovnih vedah.* Izdali profesorji kn. šk. bogoslovnega učilišča v Mariboru. Uredil Fr. Kovačič. Letnik X. — Letos, ob priliki svoje prve desetletnice, gleda „Voditelj“ lahko z zadovoljstvom nazaj na pot, ki jo je prehodil v tem času. A tudi njegovi naročniki mu morajo priznati, da je pod izvrstnim uredništvom prof. Kovačiča izborna izvrševal svojo nalogo. Kakor vsi prejšnji letniki, prinaša i zadnji mnogo dragocenega gradiva iz vseh strok bogoslovnih ved. Eksegezo zastopa J. Mark ošek, ki je letos razložil psalm XLIV. Že prej smo imeli priliko opazovati, s koliko natančnostjo in vestnostjo eksegezira gospod pisatelj mesianske psalme, in priznati mu moramo, da je tudi letos nadaljeval svoje delo z isto preciznostjo in z vsem bogatim znanstvenim aparatom. — Nравoslovje zastopata letos samo prof. dr. Kovačič in dr. J. Hohnjec s člankoma „Zavornice moralne svobode“ ter „Vera in narodnost“. V prvi razpravi obdeluje gospod urednik vprašanje, kako presojeti ljudi, kako soditi o njih solnčnih in senčnih straneh; pri tem opozarja na ovire svobodnega delovanja, ki provzročijo, da marsikatero objektivno grešno dejanje ni obenem tudi objektivno nenravno. Razprava je pisana strogo znanstveno in sega tako globoko v življenje, da si želimo več podobnih. Članek dr. Hohnjeca „Vera in narodnost“ utegne dobro služiti v času, ko se očita nam katoličanom nenarodnost ter dviga prapor absolutnega nacionalizma. — Dr. A. Medved nadaljuje zgodovino slovenskega cerkvenega govorništva. Letos nam je gospod pisatelj pokazal novo dobo cerkvenega govorništva v njenih zastopnikih. Gospodu

pisatelju gre vse priznanje, da nam je podal razmerno kratko, a vendar natančno sliko o razvoju slovenskega govornišva. — Zelo zanimivi so tudi zgodovinski članki T. Lempla, M. Ljubša, A. Stegenška i. dr. — Kakor prejšnja leta je tudi letos nabral „Voditelj“ mnogo tvarine iz prava, liturgije in katehetike, ki bo gg. duhovnikom dobro došla kot teoretični pouk, a jim marsikaj pomagala tudi pri praktičnem delu. S posebno pohvalo pa moramo omeniti „Voditeljev“, „Cerkveni letopis“. Uredništvo skrbno zasleduje vse različne pojave cerkvenega življenja ter vestno poroča o njih, tako da imajo „Voditelji“ bravci vedno jasno sliko o gibanju in delovanju v Cerkvi. — Z isto marljivostjo se bavi „Voditelj“ tudi s slovstvom, ki spada v bogoslovne stroke. Skoro vsa novejša dela, ki zanimajo katoliško javnost, so tu ocenjena; tako seznanja „Voditelj“ svoje naročnike z novimi tokovi v bogoslovnih vedah. — Zanimiva je njegova priloga „Cerkveni zvonovi v Lavantinski škofiji“. Gospod urednik ne bo le podal seznamka vseh zvonov lavantinske škofije, ampak bo (in je že deloma) opisal tudi njihovo zgodovino. Na ta način postane omenjeno delo zelo važno za domačo zgodovino.

Tak je „Voditelj“ ob svoji prvi desetletnici. Mnogovrsten, zanimiv, modernemu času in njega potrebam primeren. Želimo mu mnogo uspeha in še veliko desetletnic ter ga najtopleje priporočamo vsem gg. duhovnikom! F. B.

2. *Knjige Družbe sv. Mohorja*. Za l. 1908. je poklonila „krušna mati slov. naroda“ svojim 79.146 udom zopet šest krasnih knjig. Ocenio treh priobčujemo danes, o drugih treh bomo govorili prihodnjič. 1. *Pamet in vera*. Spisal J. M. Seigerschmied. III. zvezek. V tem delu obravnava gospod pisatelj — kakor napoveduje v predgovoru — vprašanja, s katerimi se bavi ves svet. Apologetično-kritično razpravlja o Bogu in njegovih lastnostih, o stvarjenju, o angelih, o človeku, o izvirnem grehu in njegovih nasledkih. Res, prevažna tvarina, da se osvetli z lučjo sv. vere našedobni skepsi; aktualna kakor malokatera, osobito v teh dneh, ko se tako oblastno šopiri in zavaja milijone duhov „veda brez predpostav“. Družba vrlo zadošča s to lepo knjigo svoji zadaci: ohranjevati katoliško vero med slovenskim ljudstvom. Baš zadiranje verskih in cerkvenih protivnikov v to knjigo je javen dokaz, da je knjiga nevarna modernemu indiferentizmu in brezboštvu. Da bi se med narodom le tudi marljivo in misleče brala! Propovedniki naj bi vernike večkrat opozarjali nanjo. — 2. *Umni čebelar*. Spisal Fr. Lakmayer, župnik. I. snopič. Prikupna kujiga, lična že po zunanji opremljenosti. Delo je pa tudi pisano snažno, skrbno in poljudno, da ga je veselje čitati tudi nestrokovnjaku. Kolikobolj bo knjiga dobrodošla našim mnogoštevilnim čebelarjem križem slovenske domovine; neredke bo tudi vzpodbudila, da se kot novinci poprimejo te najplemenitejše gospodarske stroke, zdaj, ko imajo v rokah tako večšo učenico in svetovavko. Nekod smo čuli mnenje — lojalno ga objavljamo — da bi bila slika na str. 16. boljše izostala. — 3. *Življenje trnjeva pot*. Spisal Josip Kostanjevec. Verjetno zamotana in izmotana povest — to radi priznamo, če bi nam tudi tega ne zatrjeval naslovni dostavek: resnična povest iz... Sučet je pač že nebrojnikrat obdelan in dovolj izrabljen tudi za preprosti ljud. Kljub temu ni dvoma, da bo vsaj mlajši naraščaj spet rad bral to najnovejšo „nedolžnost preganjano in povečevano“. Osobito še zato, ker je pripovedovanje dokaj živahno, dasi so tipi malo preomledni za naš narodov stržén. Jezik in slog je pa gladak — nismo se mogli prepričati o nasprotnem,

dasi morda ni izraz dovolj ljudski in se je poedinice vtihotapil kak nemčizem. Le škoda, da količkaj verziran čitatelj že domala naprej vé, kakó se bo vse izteklo.

Vc.

3. Odbor družbe sv. Mohorja objavlja to-le naznanilo: *S. Gregorčiča „Poezije“* bodo prejeli člani Družbe sv. Mohorja že prihodnjo jesen 1908. Že danes pa moramo opozoriti rojake na to knjigo, ki bo tako lepa, kakor ni bila še nobena knjiga slovenskih pesmi. Obsegala bode 12 pol večje oblike (n. pr. kakor knjiga „Pamet in vera“) in bo imela 40 lepih izvirnih slik, večinoma na celi strani. Zasnoval in izdelal jih je domači umetnik, akademični slikar Anton Koželj, pesmi pa je izbral naš dični pesnik Anton Medved; njegovo ime nam je porok, da je nabral na pisani livadi poezij goriškega slavca res najkrasnejše in najbolj duhteče cvetke, tembolj, ker je smel izbirati čisto po svojem okusu. Knjigo bode krasila tudi podoba rajnega pesnika s posnetkom njegovega lastnoročnega podpisa in s posnetkom rokopisa krasne pesmi: „Mojo srčno kri škropite!“ — To lepo knjigo prejmejo Mohorjani z ostalimi družbenimi knjigami vred; kdor jo želi vezano, naj doda letnini za preprostejšo vezavo z rdečo obrezo še K 1—, za elegantnejšo vezavo z zlato obrezo pa še K 2—. Kar bode še ostalo izvodov te knjige v zalogi, se bodo prodajali po sledečih cenah: Navadna izdaja: Za ude: broš. K 3—, v prt vez. z rdečo obrezo K 4—; za neude in po knjigarnah: broš. K 4—, v prt vez. z rdečo obrezo K 5·20. Elegantna izdaja: za ude: broš. K 4—, lepo vez. z zlato obrezo K 6—; za neude in po knjigarnah: broš. K 5·40, lepo vez. z zlato obrezo K 7·80. — Nadejamo se, da od prihodnje jeseni naprej ne bo slovenskega salona, niti police v slovenskem kmetskem domu — brez „Poezij S. Gregorčiča“, ki se mora omiliti vsakemu slovenskemu srcu. — Opozarjamo pa tudi na to, da zakasnelcem s to knjigo z drugimi vred za 2 kroni v jeseni 1908 ne bomo mogli postreči. Zato naj se vsak pravočasno oglasi za uda, kdor hoče biti deležen te knjige za navadno udnino 2 kron.

B.

1. Dr Wilhelm Stang: *Socialismus und Christentum*. Prevel iz angleščine R. Amber. Str. 250. — Einsiedeln. Verlagsanstalt Benzinger. 1907. Cena vez. K 6·24. — Socializem je najnevarnejši sovražnik krščanstva. Zato pobijajo njegove težnje krščanski močje s spisi in katoliško organizacijo. Tako nalogo je prevzel tudi Stang v imenovani knjigi. — Pisatelj, severoameriški škof, (umrl 1. 1906.), opisuje cilj in značaj socializma, ki je brezverski, opozarja na nevarnosti (str. 22, 23.), ozira se zlasti na moralno stran socialnega gibanja (str. 28). Potem poda ob kratkem zgodovino socializma sploh, zlasti še ameriškega. Po njegovem mnenju je praktična rešitev socialnega vprašanja: Delovati, da se vsi uče spoznavati in ljubiti Odrešenika (str. 63). Navede vzroke, zakaj da se širi socializem v Združenih državah; ker je zakonodaja občin in držav v rokah ali vsaj pod nadzorstvom industrijev. Denar vlada volivne shode in politične stranke, kupuje kandidate in volivce (str. 93). To je trd stavek, ki pa osvetljuje dodobra amerikske razmere. Vso krivdo, da je človeška družba tako bolna, pa zvrne na reformacijo. — Govori o socialnem položaju družbe pred reformacijo (str. 101—129.) in po njeni izvršitvi (129—146). — Popelje nas v katoliško reformno gibanje ter našteva njegove največje zastopnike, kot so: Emanuel Ketteler, dr. Woufang,

dr. Hitze, sv. oče Leo XIII., kardinali: Wermilloid, Manning, Gibbon i. dr. Pobija napačne teorije modernega življenja: slabo vzgojo, uživanje, svobodo in enakost.

Škof Stang je pravi apostol hišnega življenja. „Kos zemlje in mala hiša je boljše kot najfinejši hotel“ (str. 217). Tak stavek je v očeh modernih in razkošnih Amerikancev socialno krivoverstvo (str. 243). Pisatelj je ravnotako bistroumen kot odkritosrčen. Nepristransko pove svoje mnenje in z veliko katoliško ljubeznijo kliče na delo zoper socializem in za krščansko preosnovanje človeške družbe. Plemenito se poteguje za delavske sloje, ki v ameriških tvornicah žrtvujejo svoje življenje za kapitaliste. Knjiga se gorko priporoča vsem, ki se zanimajo za pereče socialno vprašanje. J. D.

2. Dr. Fr. Schellauf: *Perikopenerklärung in Zehnminuten-Predigten*. Graz. 1907. Cena K 5-40. — To je zanimiva zbirka pridig, proračunjenih povprečno na deset minut, sestavljenih za vse nedelje in praznike, nekatere patronizije in za razne priložnosti.

V I. delu knjige so zbrane pridige, ki pojasnjujejo evangelij in navezujejo na posamezne evangelijske odstavke primerne nauke, v II. delu pa kratki govori za imenovane prilike. — Prednost teh govorov je, da so sestavljeni na kratko, jedrnato, v preprostih stavkih, brez dolgovznosti. Pridigar seveda more te govore porabiti kot jedro, katero lahko poljubno obdela. P. J.

3. *Strafrechtliches Taschenbuch zum Gebrauche des Klerus*. Dr. Ernest Kortschak. Graz. 1907. K 1-60. — Prav nezaupno in neprijazno sem vzel to 110 strani broječe delce v roke, češ, revše, kaj pa boš ti? Ali nimam v arhivu „Reichsgesetzblatt“, „Landesgesetzblatt“, vse zakonike, potem še posebno izdajo „Strafgesetz“? Resnica je, da ima marsikdo vsa navedena velikanska dela, a kaj, ko jih pa ni prebral in jih nikoli ne bo, za to ker je preveč gradiva, in se vsak ustraši. Ta majhna dr. Kortschakova knjižica se pa prav kmalu prouči, in duhovnik ima za navadne slučaje dovolj opore v paragrafih.

Pisatelj najprej kratko in zares jasno, kar juristi navadno ne znajo, pove nekaj splošnega: kdo je kazniv, kakšne so kazni, o raznih sodiščih, o naslednjih kazni itd. Potem pa izbere take paragrafe, ki so duhovniku ali nevarni ali pa se lahko nanje sklicuje. Zanimivo je, da pričinja s „kancelparagrafom“, ki ga v Avstriji še nimamo. Pravi, da mu je dal ime po dr. Ferjančiču, ki je predlagal tak paragraf, a mu je justični minister odgovoril: „Die §§ 65 a, 300 und 302 leisten alles, was der Kanzelparagraph leistet, und noch mehr“. Govore pa ti paragrafi o motenju javnega miru, o hujskanju zoper cesarja, urade, stranke itd. Dr. Kortschak te paragrafe ne le doslovno navaja, ampak zelo dobro pojasnjuje (tudi z zgledi) in povsod pristavi, kdo sodi (okrajno, deželno sodišče, porotniki). Obdelava še naslove: žuganje, motenje vere, žalitev priznane vere, razširjanje nedopuščene verske ločine, zločini zoper нравnost, javno sramotenje zakona, družine, tatvina stvari, ki se rabijo pri božji službi, bigamija, prešestvo, nekaj o tiskovnem zakonu, kazenske določbe o osebnem davku in najnovejši zborovanjski zakon. Res, vse, kar duhovnik v navadnih razmerah potrebuje, za vse ima koj paragraf v rokah. Na tako majhnem prostoru, kot v tej knjižici, še nisem našel toliko in tako porabnega gradiva. Vsem jo toplo priporočam! I. Štrukelj.

Društveni govornik bode priložen 2. številki.

Vabilo k naročbi!

Oznanjevanje božje besede je poleg molitve poglavitna dolžnost duhovnikov. Naloga „**Duhovnega Pastirja**“ je, pripomoči, da bi se večne resnice vedno v lepi, vzvišeni vsebini primerni obliki razlagale in da bi verniki imeli od njih vedno večjo duhovno korist. Vsem čč. gg. sobratom, ki so nam pomagali v dosego tega namena bodisi z marljivim sodelovanjem ali požrtvovalnim naročevanjem, izrekamo iskreno zahvalo in gorečo prošnjo, naj ostanejo zvesti podporniki „Duhovnemu Pastirju“ tudi v novem, **XXVI. tečaju**.

Ker so nam mnogi čč. gg. sotrudniki že poslali primernih pridig, drugi preizkušeni pridigarji pa so nam obljubili pomoči, upamo, da bo tudi novi, XXVI. tečaj „Duhovnega Pastirja,“ pripomogel k razvoju slovenske homiletične književnosti.

„**Duhovni Pastir**“ objavi v **XXVI. letniku**:

1. govore za vse nedelje, zapovedane praznike in kolikor mogoče tudi za praznike cerkvenih patronov, in sicer večinoma po dva govora. Poleg primernih dogmatičnih pridig bomo objavili homilije za one nedelje in praznike, katerih evangeliji v zadnjih letnikih „Duh. Pastirja“ niso bili homiletično razloženi;

2. postne pridige o sv. križevem potu (spisal in govoril Iv. Baloh);

3. razne priložnostne govore. Posebno opozarjamo na nadaljevanje govorov krščanskim materam o vzgoji, ki so sestavljeni po naročilu presvetlega knezoškofa dr. Antona Bonaventura Jegliča in izdelani po načrtu, ki ga je priobčil ljubljanski škofijski list (l. 1904, str. 57.) Pripravljenih imamo več govorov za Marijine družbe, nagovore mladeničem itd.

Prve brezplačne priloge „Duhovnega Pastirja“ — **Društvenega govornika** — je dovršen I. zvezek (240 str.) V prihodnjem letu pričnemo z drugim zvezkom. Več predavanj, ki obravnavajo jako važne tvarine, nam je že zagotovljenih, med njimi govori o **agrarnem vprašanju**, ki jih bo objavljial prof. Janez Ev. Krek.

Druge brezplačne priloge „Duhovnega Pastirja“ — **Zbirke lepih zgledov** — smo letos izdali str. 81—112 III. zvezka. Za nadaljevanje imamo urejene že mnogo tvarine. Čim bolj se

pomnoži število naročnikov „Duhovnega pastirja“, v tem večjem obsegu bo mogoče založništvu dodajati priloge listu.

„Duhovni Pastir“ stane s prilogama „Društveni govornik“ in „Zbirka lepih zgledov“ 8 K. — Zelo nam je vstreženo, če častiti gg. naročniki pošljejo naročnino prav kmalu, da vemo prirediti število izvodov za leto 1909. Pri pošiljanju naročnine naj se častiti gg. naročniki poslužijo **položnice, ki je priložena današnji številki.**

V zalogi so še nekateri prejšnji letniki in se prodajajo po 8 K. **Novi naročniki** „Duhovnega Pastirja“ pa dobe za izjemno **polovično ceno** (po 4 K) naslednje **starejše letnike**: 1887 — 1894 in 1899 — 1905.

Dosedanje priloge se dodajajo brezplačno le ob nakupu onih letnikov, katerim so bile pridejane kot priloge. Tržna cena jim je: Obrambni govori 80 vin.; Zakonsko pravo 2 K; Zbirka lepih zgledov I. zvezek (str. 16 + 808) in II. zvezek (str. 28 + 792) po 6 K; Jezusovo trpljenje in sedanji čas 1 K 20 vin. Naročniki „Duhovnega pastirja“ pa dobe vse te priloge za **polovično ceno.**

„Dvojno kazalo“ prvih deset letnikov „Duhovnega Pastirja“ (sestavil L. Škufca) in Dvojno kazalo drugih deset letnikov (sestavil V. Bernik) stane vsako po 1 K.

Naročnino za „Duhovnega Pastirja“ sprejema Katoliška Bukvarna, spise pa uredništvo. (Ljubljana, Semeniške ulice št 4.)

Založništvo in uredništvo.

Herders

KONVERSATIONS-LEXIKON

8 zvezkov, s tekstom, risbami, slikami in tabelami. Vsak zvezek 1700—1900 strani s polstranskimi vrednoti. Tehnično na vrhuncu modernega knjigarstva. Vsebina kratka, a popolna in znanstvena smer katoliška. Cena 120 K. Po dogovoru plačila v obrokih.

Katol. Bukvarna v Ljubljani.